

PREDDVOR

www.preddvor.si

Glasilo Občine Preddvor | številka 3 | september 2021

MALICE. KOSILA. PICE IZ KRUŠNE PEČI.
KRUHOVČKI. ZAKLJUČENE DRUŽBE.
DOSTAVA NA DOM ALI V PISARNO.
TURISTIČNI BONI.

LOGAR
gostinstvo

Hotemaže 3a

04/25-31 267

GOSTILNA LOGAR, HOTEMAŽE 3 A, PREDDVOR

RENAULT CLIO LIMITED

ugodnosti do
2.900 €
z Renault financiranjem in
vključenim bonusom staro za novo*

*Cena 12.290 € velja za model Renault CLIO Limited SCE 65 in že vsebuje redni popust v višini 500 € ter 500 € dodatnega popusta v primeru zamenjave »Staro za novo«. Ob nakupu avtomobila preko Renault Financiranja prejmete ugodnosti v vrednosti 1.300 € ter dodatni popust v višini 600 €. Poraba pri mešanem ciklu: 5,1 - 7,8 l/100 km. Emisije CO₂: 116 - 136 g/km. Emisijska stopnja: EURO6DFULL. Emisija NOx: 0,0115 - 0,0338. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2.5} ter dušikovih oksidov. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na renault.si. Slika je simbolična. Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana.

Renault priporoča Castrol

www.renault.si

Vaš trgovec v Cerkljah na Gorenjskem

PREŠA CERKLJE, Slovenska cesta 51, 4207 Cerklje na Gorenjskem, 04/281 57 00, www.rpresa.si

4

STRAN 4

Z oktobrom novi koncesionar

Upravljanje daljinskega sistema v Preddvoru bo z oktobrom prevzel novi koncesionar. Za končnega kupca oziroma odjemalca toplote v bistvu to ne pomeni nobene spremembe.

STRAN 6

Doživljajski park starih Slovanov

Občina Preddvor namerava zgraditi doživljajski park starih Slovanov. Projekt je dobil ime po najvišjem bogu v slovanski mitologiji Perunu.

STRAN 16

Glasbena improvizacija in mednarodni ekstempore

Festival Free Forms je obiskovalcem znova ponudil presežke svoje osnovne vsebinske naravnosti, Mednarodni Ekstempore Preddvor 2021 pa je bil že enajsti po vrsti.

16

STRAN 18, 19

Celovečerec o preddvorski ovčereji

Kulturno-umetniško društvo Matije Valjavca Preddvor je znano predvsem po dramski dejavnosti, v igro vpleteno društveno poslanstvo pa je ohranjanje kulturne dediščine. Letos so se odločili, da raziščejo in s filmom ovekovvečijo ovčarstvo v preddvorskem prostoru.

29

STRAN 27

Tekla za junake tretjega nadstropja

Ultramaratonka Špela Šavs je 16. septembra uspešno zaključila dobrodelni tek okoli Slovenije. V dveh tednih je pretekla 1125 kilometrov za junake tretjega nadstropja in ozaveščala o otroškem raku.

STRAN 29

Druženje, igra in ustvarjanje

Meta Mekuč je stara 22 let. Doma je iz Tupalič in je študentka specialne in rehabilitacijske pedagogike. Skupaj s Katjo Bogataj sta vodili letošnji oratorij. Pravi, da je njeno delo, da bdi nad celotnim dogajanjem.

www.visitpreddvor.si
PREDDVOR

PREDDVOR je priloga časopisa **Gorenjski Glas**

PREDDVOR (ISSN 2670-6687) je priloga Gorenjskega glasa za Občino Preddvor, izhaja štirikrat letno, urednica Alenka Brun (alenka.brun@g-glas.si), odgovorna urednica Marija Volčjak, oblikovanje Matjaž Švab, oglasno trženje Janez Čimžar (janez.cimzar@g-glas.si, 041/704 857). Priprava za tisk Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj (info@g-glas.si, tel. 04/201 42 00). Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče, Dunajska 5, 1000 Ljubljana. Distribucija Pošta Slovenije, d. o. o., Slomškova trg 10, 2500 Maribor. Preddvor izhaja v nakladi 19.000 izvodov, brezplačno ga prejemajo vsa gospodinjstva in drugi naslovniki v občini Preddvor, priložen je tudi izvodom Gorenjskega glasa. Na naslovnici: nastajanje novega filma o ovčereji na Zaplati / Foto: KUD Matija Valjavec Preddvor

Z oktobrom novi koncesionar

Upravljanje daljinskega sistema v Preddvoru bo z oktobrom prevzel novi koncesionar. Za končnega kupca oziroma odjemalca toplote to pravzaprav ne pomeni nobene spremembe.

Alenka Brun, foto: Gorazd Kavčič

Kljub temu da Preddvor spada med manjše občine, je bil med prvimi, ki je že v devetdesetih letih prepoznal problem škodljivih fosilnih goriv in začel iskati bolj trajnostne rešitve ogrevanja. Občina tako že skoraj dvajset let uporablja sistem daljinskega ogrevanja na lesno biomaso, ki spada med obnovljive vire energije. Za ohranitev cenovne konkurenčnosti sistema in večje zanesljivosti pa bo z oktobrom sistem prevzel koncesionar, ki je preverjen in znan, saj je do sedaj že upravljal sistem.

»Za javno-zasebno partnerstvo s podjetjem Eko toplota smo se odločili skladno z vizijo Občine Preddvor, da še naprej ostanemo občanom prijazna občina. S podjetjem Eko toplota, ki je v zadnjem letu dokazalo strokoven in odgovoren pristop, bomo uspešno in zaupanja vredno partnerstvo podaljšali za nadaljnjih trideset let. Koncesionar bo v tem obdobju poskrbel za povečanje zanesljivosti in učinkovitosti preddvorskega daljinskega sistema ogrevanja, saj bodo kot podjetje z dovolj kapitalske moči sistem prenovili in posodobili,« je pojasnil župan Rok Roblek.

Podjetje Eko toplota energetika je del družbe Interenergo, ki je mednarodna energetska družba in del avstrijske sku-

pine Kelag, ki je na področju energetike dejavna že vrsto let. Osnovne dejavnosti družbe so trgovanje z električno energijo, gradnja in upravljanje energetskih objektov za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov ter energetske storitve, v okviru katerih upravljajo sisteme daljinskega ogrevanja (SDO).

Da gre za podjetje, ki ima poleg strokovnosti in inovativnosti v jedru svoje trajnostne usmeritve tudi odgovornost do okolja, se zaveda tudi Rudolf Ogrinc, direktor Energetike Preddvor: »Z željo po svetlejši prihodnosti vstopamo v sodelovanje s podjetjem Eko toplota, ki se je v času dosedanjega upravljanja kotlovnice Preddvor izkazalo kot zanesljiv, strokoven in podkovan partner. Zahvala pa gre tudi vsem drugim partnerjem, s katerimi smo v preteklosti sodelovali, ter vsem zvestim kupcem toplote, ki jim sporočam, da smo dobili zanesljivega poslovnega partnerja, ki bo še naprej zagotavljal nemoteno dobavo toplote.« Ogrinc je še poudaril, da se za kupce toplote pogoji ogrevanja ne spreminjajo ter da ostajajo nespremenjene tudi dosedanje cene.

Jeseni bo novi koncesionar začel investicije in prevzel upravljanje preddvorskega sistema daljinskega ogrevanja, ki je najstarejši tovrstni sistem v Sloveniji in predstavlja že njihov sedmi SDO v zadnjih štirih letih.

»V naslednjih petih letih bomo v sistem investirali najmanj pol milijona evrov in povečali njegovo zanesljivost ter učinkovitost. V primeru, da tega ne bi storili, bi se stanje sistema zelo poslabšalo, kar bi pod vprašaj postavilo njegovo nemoteno delovanje in oskrbo s toplotno energijo,« so poudarili v Interenergu. Podjetje Eko toplota se bo kot novi koncesionar odjemalcem toplote v kratkem tudi predstavil s svojim načrtom del in investicij ter zanje postavil spletno stran, ki bo izboljšala uporabniško izkušnjo ter dostopnost do splošnih in aktualnih informacij. V želji po dobrih odnosih poziva odjemalce k podajanju predlogov o možnih izboljšavah delovanja sistema ter načinih skupnega sodelovanja in komunikacije.

Akcija zbiranja nevarnih odpadkov

V prvi polovici oktobra Komunala Kranj organizira akcijo zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev. V preddvorski občini bo mobilna enota zbiral tovrstne odpadke v četrtek, 14. oktobra, od 13. do 18. ure, na parkirišču pri Jelovici. Gre za odpadke, ki jih ne smemo odlagati v zabojnike za gospodinjne odpadke in ne v naravo. Kaj sodi mednje in več o nevarnih odpadkih lahko preberete na spletnih straneh Komunale Kranj, za informacije pa lahko pokličete na 04 28 11 30 00 in 080 35 55 ali pišete na info@komunala-kranj.si.

Spoštovane občanke, spoštovani občani

Rok Roblek, vaš župan

Na vrata je potrkala jesen, ki s seboj ne prinaša zgolj krajšega dneva in obilice padavin. Jesen je čas veselja, je čas, ki nas opomni, da je za dobro žetev potrebna dobra setev in obilo skrbnosti in pozornosti skozi vse leto. Jesen nas razveseli s čudovitimi barvami, ki jih kot v soju žarometov pokaže narava, preden se odpravi na počitek.

V občini Preddvor je letošnje leto polno pomembnih korakov v smeri izboljšanja kakovosti življenja v naših krajih. Gradnja je morda moteča, predvsem za bližnje stanovalce, a ko bodo dela zaključena, bosta zagotovljena večja varnost in zadovoljstvo vseh udeležencev v prometu. Vsa infrastruktura, ki se gradi in se bo gradila, pomembno prispeva k okolju. Tako bo odvajanje fekalne vode urejeno v Tupaličah, zaključen pa je javni razpis za izgradnjo vodovoda na Možjanco in celostna ureditev infrastrukture v vasi Mače.

Pripravljalna dela za nov športni park so stekla. Dela potekajo v skladu z načrtom, upamo pa, da nam bo jesen naklonila še kaj suhih dni za izvedbo vseh načrtovanih pripravljalnih del. Dela na zahodni obali jezera Črnava se zaključujejo, ureditev je del projekta Turizem ribjih doživetij, ki je sofinanciran iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo.

Pridobili smo gradbeno dovoljenje za nadgradnjo šole in nove športne dvorane. Ob ugodni dinamiki, ki se kaže tudi z vidika pridobivanja sredstev sofinancerjev, bomo dela začeli spomladi 2022, vsa dela pa bi lahko bila zaključena že jeseni 2023.

Velik premik in trud zadnjih dveh let sta zagotovo tudi Poslovna cona Preddvor, kjer že gradimo prvi del infrastrukture, in ureditev zadev v zvezi z Energetiko Preddvor. Več o Energe-

Rok Roblek / Foto: Tina Dokl

tiki lahko preberete v tokratni prilogi, zagotovo pa nam je uspelo narediti velik in zanesljiv korak k nemoteni oskrbi s toploto v Preddvoru, hkrati pa smo zagotovili, da se bomo tudi v prihodnje lahko pohvalili kot ena izmed manjših občin, ki ima urejeno ogrevanje na obnovljive vire energije.

Ob vseh projektih, ki so v teku, in o vseh tistih, ki še čakajo na svoj trenutek pozornosti, pa bi danes rad posebej omenil projekt, ki je svetovnega značaja.

Nad vasjo Bašelj se nahaja Gradišče, ki je pomembno zgodovinsko najdišče predvsem iz časa Slovanov. Najdišče skriva pomembne informacije, za katere upam, da ne bodo dolgo zavite v tančico skrivnosti. Skupaj z vsemi pristojnimi institucijami si prizadevamo čim prej začeti raziskovanje tega območja.

Kot že omenjeno, smo na temelju Slovanov in bogatih najdišč na območju Preddvora skupaj s sodelavci oblikovali projekt, ki ga imenujemo Perunis. Gre za doživljajsko-izkustveni park, ki prinaša pomembne zgodovinske vse-

bine. Park je razdeljen na več sklopov, »večno« ognjišče na severu, interaktivni del oziroma osrednji paviljon, grbinasti poligon oziroma »pump track«, restavracija, parkirišče in prostor za avtodome. Celotno območje je razdeljeno na vsebinske sklope, ki se smiselno povezujejo z verovanji in zakonitostmi življenja starih Slovanov. Osrednji del paviljona je razdeljen na digitalno in analogno vsebinsko ločena sklopa, ki omogočata vrsto spoznanj o njihovem življenju in delu. Vse pa je predstavljeno na zanimiv in interaktiven način. Park bo skupaj obsegal okrog dva hektarja površine in bo edinstven v tem delu sveta. Verjamemo, da bomo za izvedbo pridobili zainteresirane investitorje.

Izzivov in delovne vneme nam ne zmanjka. V zadnjih dneh smo prejeli kar nekaj sofinancerskih odločb, ki nas peljejo po trdnjeh in uspešnejši poti napredka. Zahvala velja predvsem občinskimi svetnicam in svetnikom ter seveda občinski upravi – sodelavcem, ki zvesto sledijo viziji razvoja naših krajev.

Doživljajski park starih Slovanov

Občina Preddvor namerava zgraditi doživljajski park starih Slovanov. Projekt je dobil ime po Perunu – najvišjem bogu v slovanski mitologiji.

Alenka Brun

Župan Rok Roblek je o projektu Perunis nekaj besed spregovoril tudi ob obisku državnega sekretarja na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Andreja Čuša v Preddvoru.

Projekt Perunis je osnovan kot doživljajsko-izkustveni park, v katerem obiskovalci na interaktivni način spoznavajo zgodovino Slovanov na širšem območju Gorenjske. Gre za zelen, poučen, neinvaziven, trajnostno naravnani projekt z zgodovinsko noto, ki je namenjen vsem generacijam.

Park bo s svojo vsebino, obliko in simboliko ustvarjal razstavni prostor za predstavitev življenja starih Slovanov v naših krajih. Center bo predstavljal moderno, a smiselno zasnovan paviljon; načrtovano je otroško igrišče, restavracija, kolopark oziroma »pump track«, parkirišče za obiskovalce in avtodome, ideja so tudi glamping enote. Velik poudarek je na doživljajskih točkah, ki bodo porazdeljene na celotnem področju in deljeno v grobem bodo analogne ali zunanje in digitalne ozi-

Foto: projektno oradilo. Franca Franc in Superform

roma notranje. Ključne teme, ki bodo kot nekakšna rdeča nit parka in bodo arhitekturno, vizualno ter interaktivno zgodbo povezale v smiselno celoto, bo narava (voda, zrak, ogenj, zemlja), kozmologija, religija in podrejenost v smislu načina življenja, ko so stari Slovani začeli s poljedelstvom in si tako na neki način podredili naravo, ki jim je omogočala preživetje.

Po grobi oceni naj bi bil projekt vreden sedem milijonov evrov, park pa naj

bi stal tam, kjer je bilo v preteklosti načrtovano nogometno igrišče. Občina bo zagotovila tudi vso potrebno dokumentacijo, pri realizaciji pa bo potrebovala še zasebnega partnerja. Končni cilj je najti investitorja do konca pomladi prihodnje leto in človeka, ki bo projekt dejansko tudi razumel. Upajo pa seveda, da bo pomen projekta prepoznalo tako ministrstvo za gospodarstvo kot tudi druge domače institucije.

Od letošnjega junija plapola v vetru

Dan pred dnevom državnosti je tudi v Bašlju ob zvokih Zdravljice zaplapolala zastava. Za drog je poskrbela bašljanska mladina. Čast dviga je ob pomoči pripadla Sreču Robleku.

Čebelam cvetoč krožnik

Tudi Preddvor se je pridružil pobudi Čebelarske zveze Slovenije in Zavoda Tri – Grozd NVO Gorenjske v akciji Veliki traven in rožnik – čebelam cvetoč krožnik. Ernesta Koprivc (Zavod za turizem Preddvor) ter predstavniki Čebelarskega društva Fran Lakmayer (Vida Studen, Mimi Jelovčan, Marija in Jože Osterman) so ob začetku poletja na grajskem vrtu del zelene površine zasejali s travniškimi rožicami. Pridružil se jim je tudi župan Rok Roblek. Pomembno pa je tudi to, da travnate površine ostanejo nepokošene toliko časa, dokler travniške cvetice ne odcvetijo in se čebele lahko najedo.

Umirjanje prometa v občini

Miran Murnik, predsednik SPV
Občine Preddvor, foto: **A. B.**

V občini Preddvor je nameščenih šest prikazovalnikov, ki prikazujejo hitrost vozil in obveščajo voznike o prehitri vožnji. Podatki o hitrostih in številu vozil se večkrat letno obdelujejo, nato pa glede na izmerjene vrednosti prekoračitev na odboru SPV razpravljamo o nadaljnjih ukrepih. Do statističnih podatkov o hitrostih lahko dostopate na spletni strani Občine

Sofinanciranje nakupa malih komunalnih čistilnih naprav

Razpisna dokumentacija za javni razpis za dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za sofinanciranje nakupa malih komunalnih čistilnih naprav na območju občine Preddvor v letu 2021 je dosegljiva na spletni strani Občine Preddvor (<http://www.preddvor.si/objave/>).

Preddvor (<https://www.preddvor.si/objava/332614>).

Statistični podatki o prekoračitvah hitrosti niso spodbudni in na vseh lokacijah, kjer so nameščeni prikazovalniki, beležimo prekoračitve. Na prikazovalniku pri OŠ Matije Valjavca Preddvor na Šolski ulici, kjer je omejitev 30 km/h, je bila največja izmerjena hitrost 101 km/h, na Novljanski cesti, kjer je omejitev 30 km/h, je bila največja izmerjena hitrost 96 km/h. Hitrosti so bile izmerjene v dopoldanskem času, ko je v cestnem prometu prisotnih največ otrok in drugih udeležencev.

Eden izmed najučinkovitejših ukrepov za zmanjšanje hitrosti je postavitve stacionarnega radarja. Za zmanjšanje hitrosti bosta v neposredni bližini Osnovne šole Matije Valjavca na Šolski ulici ter na Novljanski cesti v prihodnjem obdobju nameščeni ohišji za merilnik hitrosti. Namen postavitve radarjev je zagotoviti boljšo prometno varnost, ne polnjenje proračuna.

Vozite varno – in strpno v prometu.

Prostofer za nujne primere

Uporabniki prevoz v okviru projekta Prostofer lahko naročijo s klicem na brezplačno številko 080 10 10, in sicer vsak delavnik med 8. in 18. uro. Rezervacijo je treba opraviti vsaj tri dni pred zelenim prevozom. Ker so se razmere v zvezi s covidom-19 ponovno poslabšale, smo priča zaostrovanju ukrepov. Prevozi se tako izvajajo še naprej, seveda v skladu z vsemi higienskimi priporočili in standardi, ki veljajo za potniški promet ter zagotavljajo ustrezne pogoje za varovanje zdravja tako voznikov kot potnikov. Vsak udeleženec mora po vladnem ukrepu izpolnjevati pogoj PCT, predvsem pa računamo na odgovornost vsakega posameznika, udeleženega v našem projektu. Za ozaveščenost uporabnikov še naprej skrbijo tudi v našem klicnem centru, kjer uporabnike ob vsakem klicu obvestijo, da v primeru slabega počutja oziroma bolezenskih znakov prevoza ne priporočajo oziroma ga lahko tudi zavrnejo.

Energetska sanacija koč na Svetem Jakobu

Planinsko društvo (PD) Preddvor je bilo ob pomoči Občine Preddvor uspešno na javnem razpisu ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo za energetske sanacije planinskih koč. Za obnovo koč na Sv. Jakobu so prejeli dobrih petdeset tisoč evrov (polovico letos, polovico pa prihodnje leto), s tem denarjem pa bodo letos uredili toplovod, namestili novo čistilno napravo in na streho sončno elektrarno, prihodnje leto pa zamenjali okna in vrata, obnovili fasado ter uredili prezračevalni sistem. Kot nam je povedal predsednik PD Preddvor Aleš Drekonja, so se dela že začela, koča pa bo kljub temu nemoteno obratovala.

V Preddvoru letos trije mladiči štokelj

Na grajskem dimniku v Preddvoru je par štokelj letos vzgojil tri mladiče, kar je največ doslej.

Maša Likosar

V Preddvor so štoklje po besedah domačina in ljubiteljskega opazovalca ptic Slavka Prezljaja priletele že leta 2017. Leto kasneje je par štokelj že začel plesti gnezdo na omenjenem dimniku, a naraščaja tistega leta še ni bilo. Pred dvema letoma sta se pojavila prva mladiča štokelj, pravzaprav sta bila to prva v zgodovini Preddvora. Prav tako so imeli dve mladi štoklji tudi lani.

Letos je samec na preddvorsko gnezdo priletel 7. aprila, mama štoklja pa dva dni za njim, 10. aprila dopoldan. »Prvič smo se v Preddvoru razveselili treh mladičev štokelj, kar je največ do sedaj. Sprva smo sicer mislili, da sta le dva, a ob obročkanju smo izvedeli, da je eden več,« je povedal Prezljaj.

Mladiči so se izvalili 15. junija, prvi pa je poletel pri 52 oziroma 53 dneh starosti, druga dva pet dni kasneje. Iz Preddvora so na daljni jug odpotovale 30. avgusta, kar je, kot je pojasnil Prezljaj, precej pozno v primerjavi z lanskim letom, ko so odšle že 14 dni prej. »Letos so imele veliko hrane, zato se niso odločile za zgodnji odhod. Očitno pa se pri

Mladiči štokelj so se v Preddvoru izvalili 15. junija in tu ostali dobra dva meseca, 30. avgusta so namreč skupaj s starši odleteli v Afriko. / Foto: Alenka Brun

nas tudi dobro počutje, kar nas izredno veseli, saj beremo, da jih je na primer v Prekmurju vedno manj, kar je verjetno posledica intenzivnega kmetijstva,« je še dodal Prezljaj in nadaljeval: »Kmalu po prihodu staršev štokelj smo opazili, da je priletel še en par, ki je naše štoklje želel izriniti iz gnezda, a sta se uspešno ubranili. Poleg tega sta se izognili tudi tornadu, ki je obšel naš kraj in ju na srečo ni poškodoval.« Poleg Prezljaja v Preddvoru štoklje redno spremljata in opazujeta še Vojko Smolej, ki je neposredni sosed gnezda, in Mojca Belec, ki stanuje na najvišji točki.

Mladiče štokelj, ki jih je bilo letos na Gorenjskem skupno 17, vzgojilo pa jih je osem parov štokelj, je konec junija in v začetku julija obročkal Dušan Dimnik, zunanji sodelavec Prirodoslovnega muzeja Slovenije. »Mladičev je manj kot pretekla leta, ne le na Gorenjskem, po celi Sloveniji, kjer je skupno sicer 230 gnezd. Težko je oceniti razlog, a morda tiči v hladni pomladi,« je pojasnil Dimnik po obročkanju štokelj na Gorenjskem.

Voda, vir življenja

Alenka Brun

V okviru projekta Mreža vodnih poti v Kamniško-Savinjskih Alpah je v Preddvoru potekala okrogla miza na temo pomena zdrave (naravne) vode za telesno in duševno zdravje oziroma dobro počutje človeka. Po slišnem smo ugotovili, da je ta pomen izjemen ter med drugim izvedeli tudi, da je Vodovodna zadruga Preddvor pravzaprav unikum v slovenskem prostoru, a ravno zaradi nje Preddvorčani pijejo izjemno kakovostno vodo. Na okrogli mizi so sodelovali: Maria Ana Kolman, predavateljica, pisateljica ter poznavalka ljudske medicine doma in po svetu, dr. Lidija Globevnik, ena glavnih strokovnjakinj za vodo v Sloveniji, Maks Vrečko, ustanovitelj in direktor podjetja Flaška, Bar-

bara Strajnar z Občine Kamnik, ki je ljubiteljica narave in naravnih voda ter aktivna na področju njihove zaščite, in Gregor Zupin, predstavnik Vodovodne zadruge Preddvor, ki že dolga leta skrbi za oskrbo z vodo prebivalcev naselij Nova vas, Preddvor, Hrib, Breg ob Kokri, Sp., Sr. in Zg. Bela ter spodnjega dela naselja Tupaliče. Zadruga je tako lahko dober in celovit primer lokalnega upravljanja vodnih virov.

Petrov sm'n malo drugače

Folklorno društvo Preddvor je v sodelovanju z Zavodom za turizem Preddvor kljub težkim razmeram uspešno izpeljalo dogodek Petrov sm'n s Folklornim društvom Preddvor.

Mateja Nosan, FD Preddvor,
foto: **A. B.**

V primerjavi z leti poprej (izključujoč lansko leto), ko smo preddvorski folklorniki organizirali Mednarodni folklorni festival PIFF, kjer smo gostili skupno že 56 folklornih skupin, od tega 23 iz tujine, je bil dogodek tokrat manjši, lahko bi rekli butični, a prijeten za oči in ušesa.

Tokrat se je prireditev odvijala konec junija, in sicer med 8. in 13. uro pred cerkvijo sv. Petra v Preddvoru. Člani mladinske in starejše odrasle folklorne skupine so predstavili plesno izročilo, ves čas prireditve pa so naši »neformalni« člani predstavljali tudi oblačilno dediščino Preddvorčanov in Slovencev.

Plesno izročilo, ki smo ga predstavili v dveh spleti, je zajemalo predvsem plesno izročilo gorenjske pokrajine s

poudarkom na preddvorskih plesih. Oblačilno dediščino pa smo – delno zaradi vročega dneva, delno zaradi obiskovalcev, da lažje pristopijo in potipajo materiale – predstavili na izložbenih lutkah, kar nam je predstavljalo še poseben izziv. Prikazovale so preddvorski kostum, gorenjsko »narodno nošo« ter prekmurski in belokranjski kostum. Za vse navedene pokrajine

sta bila predstavljena tako moški kot ženski model kostuma, in to ne samo na izložbenih lutkah, ampak tudi v besedi. Pripravili smo krajšo zgodovino nastanka in razvoja oblačilne dediščine: najprej preddvorskega okoliša, ki je lepo predstavljena tudi v knjigi Oblačilna podoba Preddvorčanov in okoličanov v preteklosti avtorjev dr. Bojana Knifca in Tadeje Pance, nato pa smo se dotaknili opisa preostalih razstavljenih kostumov.

Izredno nas je veselilo, da smo se po dolgem času člani dveh generacij zopet srečali in družili. Ker so se v času dogodka ravno začele šolske počitnice in čas dopustov, ko tudi nimamo vaj, smo druženje sklenili v upanju, da se po dopustih lahko brez pretiranih omejitev zopet srečamo na rednih vajah in nadaljujemo doseganje zastavljenih ciljev ter razvoj društva.

Čas dopustov je minil, delovanje društva je še v negotovosti, a mi se ne damo. Če ukrepi ne bodo dopuščali možnosti za druženje ob plesu, bomo iskali druge načine za ohranjanje medčloveških stikov, seveda pa tudi za ohranjanje kulturne dediščine, zaradi katere društvo pravzaprav obstaja – že 69 let.

Grad Dvor je lepo zaživel

Ko so julija letos grad Dvor slovesno odprli za javnost, so pojasnili tudi, da je bila stavba temeljito očiščena, odstranjena je bila lesna goba, obnovljene so bile stene, pripravljeni pa so bili tudi že projekti za sanacijo strehe in fasade ter restavriranje oken. Trenutno je v teku obnova oken, seveda tudi pod budnim očesom kranjske območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Streha in fasada pa sta večji zalogaj. Prva je v enem od zadnjih neurij ni dobro odnesla, dodatno pa rešitev problema otežujeta tudi višina in težka dostopnost. Za sanacijo fasade in strehe se je občina prijavila na razpis ministrstva za kulturo za vzdrževanje kulturne dediščine, vendar pri tem ni bila uspešna. Zato bo o tem še tekla beseda. Je pa grad Dvor lepo zaživel, obiskovalcev jim ne manjka, pripravljajo tudi kulturno-glasbene dogodke v grajskem parku, vodene ogleda imajo ob petkih med 11. in 13. ter 15. in 18. uro ter ob sobotah in nedeljah po ves dan. Konec oktobra bo tudi pri njih v znamenju čarovnic, ko bodo veliko časa posvetili predvsem metlam, december pa bo prazničen. Že danes zvečer pa boste lahko v Grajskem pogovoru, ki ga bo vodila Ivka Sodnik, izvedeli zgodbo Grofa in Grofice, ki jo je v delu z naslovom o Slepim grofici opisal tudi Ivan Sivec.

Najmlajša predavateljica na simpoziju dijakinja

Alenka Brun

Dom Krajanov v Preddvoru je letos junija gostil mednarodni simpozij ob 190. obletnici rojstva Matije Valjavca (1831–1897) in 222. obletnici rojstva Matije Nagliča (1799–1854). Ob zaključku so na svečani večerni prireditvi predstavili tudi obsežen zbornik Velika Slovenca izpod Storžiča, Matija Valjavca in Matija Naglič, ki je izšel ob simpoziju.

Mednarodni simpozij je organiziralo Kulturno društvo (KD) Josipine Turnograjske v sodelovanju z Občino Preddvor in Zavodom za turizem Preddvor. Njegova idejna pobudnika sta bila ddr. Mira Delavec Touhami in dr. Franc Križnar, ki sta souredila tudi zbornik. Ta se na skoraj tristo straneh dotika življenja in ustvarjanja, dediščine dveh velikih Slovencev izpod Storžiča, Matije Valjavca in Matije Nagliča, ki jima je zbornik v prvi vrsti namenjen.

Tokratni celodnevni simpozij je gostil ugledne domače in tuje strokovnjake, žal pa se ga nekateri zaradi trenutnih epidemioloških razmer niso mogli udeležiti. Zelo zanimiv pa je bil pogled na Nagliča in predvsem na Valjavca skozi oči nekaterih domačinov, česar se je zelo razveselil tudi dr. Križnar. »Vesel sem, da je bila vključena tudi domača klientela, domača kulturna društva. Najmlajša predavateljica na simpoziju je bila 15-letna dijakinja, česar še nisem doživel,« je med drugim poudaril.

Najmlajša udeleženka simpozija Tereza Lombar, ki je zelo predana kulturni dejavnosti, se je namreč odločila, da bo s pomočjo ankete ugotovila predvsem, kako dobro občani Preddvora poznajo Matijo Valjavca. Prišla je do zaključka, da vedo, da se po njem imenuje osnovna šola, o njem in njegovem življenju pa ne ravno veliko. Večina ga sicer še nekako pozna po pravljicah, ker je v anketo vključila odlomek o Zlati ptici;

Tereza Lombar

zelo malo pa je bilo anketirancev, ki so vedeli, da je Valjavca umrl in je pokopan na Hrvaškem. »Večina je bila prepričana, da je ostal v Sloveniji,« ugotavlja Lombarjeva, ki je svojo predstavitev na simpoziju zaključila z mislijo, da bi morali o njem kot domačini vedeti več, saj bi ga tako znali predstaviti tako drugim Slovincem kot tudi tujcem. »Pa morda bi mu tudi v osnovni šoli, ki se po njem imenuje, lahko posvetili nekaj več časa,« je še dodala.

Doslej neznani Matija Naglič - Kosmat

Franceska Žumer

Junija je v Preddvoru v organizaciji KD Josipine Turnograjske, Občine Preddvor in Zavoda za turizem potekal mednarodni simpozij Velika Slovenca izpod Storžiča. Na njem je bil prvič predstavljen tudi Matija Naglič, ki je v letih od 1799 do 1854 živel in deloval na domačiji pr' Kosmat na Zgornji Beli. Za zgodovino je pomemben predvsem kot bukovnik (zapisovalec in prepisovalec knjig) in kot vaški kronist. Kot veren mož je vaščane ob večerih poučeval o spoštljivem in Bogu predanem življenju, zanje organiziral romanja na Skaručno in Šmarno goro. Ohranjene zapise hranijo v Rokopisnem oddelku NUK in še vedno čakajo na znanstveno obdelavo. V Semeniški knjižnici v Ljubljani pa je njegov obsežnejši prepis Antikrista, saj je deloval po zgledu koroških bukovnikov –

prepisovalcev knjig (bukev). V ohranjenih zvezkih so zapisane cerkvene pridige, kronologija vaških dogodkov, predvsem rojstva in smrti ter vzroki zanje, poroke in tudi zanimivi dogodki iz vaškega življenja. Ni bil le avtomatski prepisovalec besedil, ampak je v svoje zapise vnašal tudi lastna razmišljanja, s katerimi je ljudi spodbujal k strpnemu in poštenemu življenju.

Bil je tudi skrben in uspešen gospodar, kar izkazuje zadolžno pismo, vloga in zapis v zemljiško knjigo, z dne 11. avgusta 1846.

Nagličev grob ni ohranjen, pokopan je bil na severni strani nekdanjega pokopališča na Srednji Beli. V spomin na njegovo ustvarjalnost bo postavljeno spominsko obeležje ob Kosmatovi kapelici na Zgornji Beli ob dnevu reformacije 31. oktobra 2021. Podrobnosti bodo objavljene v spletnem občinskem časopisu.

Cerkev sv. Lenarta na Bregu ima novo podobo

Zadnja avgustovska nedelja je na Bregu tradicionalno žegnanjska, letošnja pa je bila še posebej slovesna, saj je cerkev sv. Lenarta zaživel v prenovljeni podobi.

.....
Ines Blaž Kok, foto: Tina Dokl

Cerkveni zvonik je začel načenjati zob časa, zato je z angažmajem breških cerkvenih ključarjev, Marka Janharja in Janeza Koka, stekla akcija prenove 'turna'. Da je lahko prišlo do realizacije tako velikega projekta za tako majhno vas, kot je Breg ob Kokri, so v dobršni meri zaslužni vaščani, ki so prispevali precejšen delež sredstev za obnovo. Seveda pa izvedba ne bi bila mogoča brez denarne pomoči Občine Preddvor ter sredstev Zavoda za kulturno dediščino. Lepo so sodelovali tudi z župnikom Pavlom Okolišem.

Dela so stekla v mesecu juliju, ko je po postavitvi več kot dvajset metrov visokega odra izkušeni stavbni klepar Marko Kožuh začel odstranjevanje stare kritine, grajenje lesene podkonstrukcije in pokrivanje z bakreno pločevino. V času, ko je okoli cerkve stal oder, je bil vaščan Primoža Gregorc postavil tudi alarmni sistem, saj je ob takem projektu treba pomisliti tudi na morebitne nepravilnosti. Za končni videz cerkve je zaslužen domači mojster Uroš Likozar, ki je prepleskal zunanost cerkve ter prebarval dotrajano stavbno pohištvo. Na cerkvenih urah so nameščeni tudi novi kazalci, ki jih

je prispeval Marjan Juvan iz podjetja Talisman. Za piko na i pa je vaščan Vinko Likozar naredil še leseno informativno tablo, Anja Maček pa je prispevala prevod informacij o cerkvi v štirih jezikih.

Ko so mojstri zaključili svoja dela, je končno prišel čas za proslavitev nove cerkvene podobe. V nedeljo, 29. avgusta, so breški pritrkovalci naznanili žegnanjsko mašo. Župnik Pavel Okoliš je blagoslovil prenovljen cerkveni 'turn' ter prenovljeno znamenje sredi vasi. Zbrane vaščane in domačine ter celo nekaj gostov iz sosednje Avstrije je po koncu maše nagovoril tudi župan Rok Roblek. Da je bilo vse skupaj še bolj slovesno so poskrbeli domači folklorniki ter ansambel Gašperji, ki

so ob tej priložnosti predstavili novo skladbo, napisano posebej za ta dogodek, Himno sv. Lenarta. Vaščani in vaščanke so poskrbeli za manjšo pogostitev.

Obnova cerkve je združila celotno vas. Vsak posameznik je prispeval svoj delež v mozaiku obnove vaškega biserja, zato smo lahko prepričani, da bo marsikdo z veseljem uperil svoj pogled proti obnovljeni cerkvi, jo večkrat obiskal in jo zaradi njenega kulturno-zgodovinskega pomena pokazal tudi prijateljem in znancem. Tako bo cerkev, nad katero bdi zavetnik kmetov in živine, porodnic ter jetnikov sv. Lenart, v ponos in opomin o pomenu sloge med ljudmi tudi našim zanamcem.

Streha se bo nekaj časa bleščala

Konservator Matevž Remškar z Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območne enote Kranj: »V začetku leta se je Župnija Preddvor prijavila na spomeniškovarstveni razpis Ministrstva za kulturo RS in pridobila del sredstev za sanacijo strehe. Streha je bila krita s pločevino, pobarvana na rdeče in v celoti v zelo slabem stanju. Kritina je puščala, barva se je že skoraj povsem oluščila. Delno je bila zamenjana lesena konstrukcija čebulaste strehe, v celoti pa kritina. Ta je sedaj bakrena, kar je z vidika celostne podobe spomenika seveda dobrodošlo – bakrove spojine se namreč uporabljajo kot bakteriocidi, fungicidi in sredstva za zaščito lesa.« Prvih nekaj mesecev se bo streha sicer bleščala, sčasoma pa bo pridobila značilno plemenito patino, kakršna pritiče baročni arhitekturi, pravi. Župnija Preddvor je taisti projekt prijavila tudi na občinski razpis za vzdrževanje kulturnih spomenikov na območju občine, bila uspešna in prejela sredstva v višini slabih 15 tisoč evrov. Krajevni odbor Tupaliče pa se je odločil in prispeval za obnovo še nadaljnje štiri tisočake, bilo pa je tudi nekaj drugih donacij.

Prvi šolski dan

Nina Valjavec, razredničarka 1. a

Letošnji prvi september je bil za 38 otrok prav poseben dan, saj so postali učenci Osnovne šole Matije Valjavca Preddvor. Učiteljice smo zanje pripravile poseben slavnostni sprejem s

Osnovno šolo Matije Valjavca v šolskem letu 2021/22 obiskuje 456 učencev: 416 matično šolo v Preddvoru, osem podružnično šolo v Kokri, 32 pa podružnično šolo na Jezerskem. V naših vrtcih je skupaj 205 otrok: 130 v preddvorskem Storžku, kjer je po novem osem skupin, dve skupini s skupaj 41 otroki sta v Čričku na Zgornji Beli, 34 otrok pa je v dveh skupinah jezerskega vrtca Palček.

Ravnatelj nagovarja 1. a. / Foto: Klara Paulič

himno, ki so jo zapele sestre Arh, in z lutkovno igrico o mavrični ribici, ki spozna, da bo srečna le, če bo imela ob sebi prijatelje ter bo z njimi delila svoje največje bogastvo, svetleče luske. V glasbeni učilnici zbrane šolarčke in starše sta pozdravila tudi ravnatelj Bogdan Sušnik in župan Rok Roblek. Nato so prvošolci z rumenimi rutkami okoli vratu in ribicami, ki jih bodo

spominjale na prvi šolski dan, ob navdušenem ploskanju staršev simbolično vstopili skozi »vrata« v prvi razred. V učilnicah so jih čakala še sladka presenečenja in slikanice, ki jim jih je podarila Občina Preddvor. Učiteljice smo prvošolcem zaželele, da bi v šoli in v družbi sošolcev doživeli čim več zanimivih in nepozabnih dogodivščin na poti učenja.

Spet v vrtcu

Petra Lombar Premru

Med poletjem se je življenje v vrtcih pri Osnovni šoli Matije Valjavca Preddvor odvijalo v manjših skupinah in počitniškem ritmu, hkrati pa so potekale intenzivne priprave na začetek novega vrčevskega leta. Zaradi prostorske stiske in velikega števila otrok, ki bi sicer ostali na čakalni listi, so vzgojiteljsko zbornico v prvem nadstropju preuredili v igralnico za novo skupino najstarejših otrok, starih od pet do šest let, v pritličju pa so igralnico, v kateri so bili prej od tri do štiri leta stari otroci, preuredili v jaslično. Na čakalnem seznamu za sprejem otrok je bilo namreč največ prav

najmlajših. »Sedaj jih je na čakalnem seznamu še osem. Prostora nimamo več, saj smo izkoristili čisto vse možnosti, verjetno bodo morali počakati do prihodnjega šolskega leta. Čakajoči zdaj tudi še ne izpolnjujejo starostnih pogojev za vstop v vrtec, večina bo te dosegla šele marca ali aprila. Upamo, da bo staršem uspelo premostiti prehodni čas, mi pa si bomo v sodelovanju z Občino prizadevali poiskati še kakšno rešitev,« je povedala Suzana Delavec, vodja vrtcev pri OŠ Matije Valjavca Preddvor.

Oddelke za najmlajše v Storžku so razbremenili tudi s preureditvijo v vrtcu Čriček na Beli. Do lani je bil namenjen otrokom, starih tri leta in več. S 1. septembrom je tam zaživel kombinirani oddelk, kjer so otroci od drugega leta starosti naprej. Kot je povedala Delavčeva, so v ta namen v igralnico

preuredili dvorano krajevne skupnosti. »V Čričku imamo zdaj odlične pogoje, saj je v igralnicah dovolj prostora za oblikovanje različnih kotičkov za igro. Hvala Krajevni skupnosti Bela in Občini Preddvor, ki sta odstopili prostor. Hvala tudi za opremo v novih oddelkih, igrače in pripomočke, ki jih je prav tako financirala občina.«

Tudi Storžkovo igrišče je med počitnicami dobilo novo podobo: otroci so se razveselili plezalne piramide, gugalnice z gnezdami, igralne hišice ter novih klopi okoli peskovnika. »Po novem so vse vzgojiteljice preskrbljene tudi z IKT-opremo, s katero bodo lahko vzpostavile stik s starši in otroki, če bi prišlo do karanten ali zaprtja vrtca, česar pa si seveda nihče ne želi,« je predstavitev sprememb in novosti sklenila vodja preddvorskih vrtcev.

Učenci Podružnične šole Kokra se spominjajo počitniških doživetij

Govoril bom o odhodu na morje.

Pripravljali smo se na odhod na morje. Morali smo spakirati hrano, vodne rekvizite, sup, čoln, obleke. Ko smo vse to zložili v avto, smo odšli v Cerknico, kjer smo se ustavili pri mami. Pojedli smo kosilo in odšli. Na meji je bilo malo gneče, ampak smo zdržali. Potem smo prišli na Reko. Vozili smo se po celini ob morju in majhnih vasicah. Prišli smo do trajekta, kjer je bila gneča. Trajekt smo ujeli. Ko smo prišli na trajekt, smo šli ven iz avta gledat morje. Ko smo se izkrcali, smo šli v kamp Straško na Pagu.

V tem kampu smo bili štirinajst dni. Šli smo v živalski vrt. Veliko smo se kopali, vozili s čolnom, se potapljali, vozili s surfom in supom. Na morju mi je bilo zelo všeč.

Matej Bergant, 5. k

Opisala bom, kako sem preživela čas med počitnicami. Začelo se je zjutraj ob 3.15, ko smo se začeli peljati. Peljali smo se skoraj sedem ur. Šli smo na Hrvaško v hotel Labineca. Tam smo se prijavi in šli v sobo. Razpakirali smo in šli v mesto. Tam smo nekaj pojedli. Potem smo šli plavat. Po plavanju smo šli na večerjo. Na morju smo bili en teden. Vmes smo šli na plažo školjk, kjer so bile namesto mivke školjke. En dan smo šli na izlet z ladjo. Vozili smo se od otoka do otoka. Tam smo se lahko kopali. Na ladji smo jedli tudi kosilo. Večino časa sem bila na sprednji palubi in tam uživala. Sedemkrat sem bila na napihljivih igralih na vodi. Tam sem plezala po igralih in skakala v vodo.

Bilo mi je zelo všeč. **Jerca Valjavec, 4. k**

Opisala vam bom, kako je bilo v Aqualuni. Zjutraj smo se zbudili. Pojedli smo sendvič. Nato smo se oblekli in šli v avto. Peljali smo se dve uri in pol. Vmes smo zaspali in si nagajali. Ko smo prišli, smo vse stvari odnesli v apartma. Pojedli smo kosilo in se odpravili na sprehod.

Naslednje dni smo se s kolesom odpravili do bazenov. Tam smo se vozili po toboganih. Obiskali smo tudi tobogan, ki se mu reče Kobra. Veliko smo se tunkali in skakali v vodo.

Jošt Bizjak, 4. b

Zadnji dan sem imela rojstni dan. Šli smo na torto in sladoled. S kolesom smo prekolesarili štiri kilometre in se ustavili tudi na bazenu. Ati in brat sta šla na nov tobogan. Tam smo bili, dokler se bazen ni zaprl.

V Aqualuni mi je bilo zelo všeč in upam, da bomo še kdaj šli tja. **Marjeta Bergant, 4. k**

Živalski vrt

Preddvorski prvošolci so že po dobrem tednu v šolskih klopeh obiskali ljubljanski živalski vrt. Večina je bila najbolj navdušena nad nastopom morskega leva, pa tudi o drugih živalih so pripovedovali z veliko vnemo. Izmed vtisov, ki so jih skrbno zapisale učiteljice, smo izbrali nekaj najbolj izvirnih.

Všeč mi je bil, všeč mi je bila, všeč so mi bili, všeč so mi bile ...

... morski lev, ker je nosil na gobčku košarkarsko žogo, in surikati, ker stojijo na dveh nogah in opazujejo. **Sara H.**

... morski lev, ker je našel, kar mu je oskrbnik skril. **Nik R.**

... morski lev! Imel bi ga doma, ampak bi morali imeti bazen. Všeč so mi bili tudi volkovi, ker so se igrali, in šimpanzi, ker so vreščali. **Filip N.**

... mačji panda, ker mi je najlepša žival in bi jo imela doma. **Tinkara P.**

... surikati. So zelo luštni in bi jih imela doma. **Brina Z.**

... gepard, ker ima lepo dlako. **Jakob Š.**

... ta velika opica, ki je pila iz plastenke. **Tinkara Z.**

... levi, ker so spretni, in zebre, ker imajo lepe črte. **Johan M.**

... dretje šimpanzov mi je zanimivo. **Nace**

... vse živali. Imam jih rad. Tudi rastline imam rad. **Januš**
Ena mama šimpanza je imela mladička, ki se je mame držal okoli telesa. To sem si najbolj zapomnil. **Rok**

Prvič sem videla volkove in bili so mi všeč. **Sanja**

Zapomnila si bom male kozličke v mini ZOO-ju, ki sem jih božala. Tudi tiger in gepard sta bila zanimiva. **Minca**

Meni so bili lepi piščančki, ki so se ravno izvalili v valilnici. **Tijana**

Luka Lenič, 4. a

Starši naj zaupajo vrtcu

Suzana Delavec, diplomirana vzgojiteljica predšolske vzgoje, je vodja preddvorskega vrtca, ki deluje pod okriljem osnovne šole, od leta 2018. Kot vzgojiteljica je delovne izkušnje najprej pridobivala v vrtcu pri Osnovni šoli Orehek Kranj, z uvedbo devetletke tudi kot vzgojiteljica v prvem razredu in kasneje kot vodja vrtca oz. pomočnica ravnateljice za vrtec.

Ivka Sodnik

Preddvorski vrtec ima dvanajst oddelkov, osem v Preddvoru, dva na Beli in dva na Jezerskem. Letos so zaradi epidemije koronavirusa priprave na novo šolsko leto še posebej zahtevne.

► **Je vrtec na delo v spremenjenih razmerah dobro pripravljen? Kaj vse je sodilo v te priprave in kaj se je pokazalo v tem prvem mesecu?**

Povsod po Sloveniji smo v vrtcih dobro pripravljeni, saj smo si v preteklem letu nabrali veliko izkušenj, ker smo morali svoje delo prilagoditi novim razmeram in pogojem. Kljub temu se trudimo, da ustvarjamo varno, spodbudno in prijetno okolje za otroke in starše. Menim, da smo na novo šolsko leto dobro pripravljeni, še posebej za otroke, ki prvič vstopajo v vrtec. Zavedamo se, kako pomemben je prvi stik z vrtcem. Nekateri otroci in starši imajo veliko skrb in stisko, zato starše spodbujamo, da nam zaupajo svoje strahove in dileme, da čim prej vzpostavimo medsebojno zaupanje. Za zdaj smo vrtci zakorakali v novo šolsko leto po priporočilih in modelu B za vrtec, kar pomeni, da moramo pri izvajanju programa upoštevati vsa priporočila NIJZ in predvsem paziti, da so otroci večino dneva v vrtcu v stalnih skupinah oziroma mehurčkih. Seveda je to v praksi težko zagotoviti, saj je poslovni čas vrtca od 6. ure do 16.30 in je nekaj malega tudi združevanje otrok v zgodnjih jutranjih in poznih popoldanskih urah.

► **Šolski in vrtčevski delavci, vsaj njihovi sindikalni predstavniki in ravnatelji, so se zelo pritoževali, da nimajo jasnih in podrobnih navodil, kako ravnati v 'izrednih' razmerah. So pritožbe upravičene?**

Če želimo v vrtcu zagotoviti varno okolje, je treba upoštevati stroko, čeprav se nam včasih pravila zdijo nerazumna in neizvedljiva v praksi. V teh primerih je Skupnost vrtcev Slovenije odigrala ključno vlogo, saj je stroko opozorila na neizvedljivost določenih zahtev in dosegla nekatere kompromise, npr. prisotnost staršev pri uvajanju otroka v vrtec. Kljub vsemu pa smo strokovni delavci v vrtcu odgovorni za svoja ravnanja in moramo biti tudi v teh zahtevnih časih zgled otrokom in staršem. Ker smo vmesni člen med

Suzana Delavec / Foto: Gorazd Kavčič

državo in družino, je prav, da strokovni delavci vrtca umirjamo napetosti in smo pozitivno naravnani.

► **Kateri predpisi so torej trenutno v veljavi? Kako se mora pred okužbami varovati vzgojno in drugo osebje, kako otroci in kakšna so navodila staršem?**

Starši morajo izpolnjevati pogoj PCT pri uvajanju otroka v vrtec, pri razgovorih in sestankih. Sicer pa moramo vsi upoštevati zaščitne ukrepe NIJZ.

► **Zapiranja vrtcev se najbolj bojijo starši, saj so tudi matere večinoma zaposlene in družine nujno potrebujejo varstvo.**

Tudi mi se najbolj bojimo zapiranja, saj vemo, v kakšnih stiskah so bili starši. Starši ne morejo delati od doma in obnem varovati otroka. V času zaprtja vrtcev so otroci preveč časa preživeli pred televizijo.

► **Ker se preddvorski vrtec nahaja v vašem okolju, je veliko priložnosti za bivanje in učenje v naravi, na travniku ali v gozdu. Izkoriščate te možnosti?**

Zavedamo se, da imamo v tem primeru veliko boljše pogoje od mestnih vrtcev, in to v veliki meri tudi izkoriščamo. Zlasti starejši otroci preživijo veliko časa v gozdu. Lahko rečem, da so naši otroci gozdni otroci. Imajo svoje koticke, kjer se igrajo, najboljše pa je praznovanje rojstnega dne v gozdu s torto, ki se 'speče' kar na štoru. Skupina vrtca Čri-

ček na Beli ima celo igralnico v gozdu. Otroci dobro vedo, kje je Micina igralnica, in z veseljem bi vas popeljali do nje.

► **Naši vrtci se med seboj ločijo predvsem po dodatnem, obogatitvenem programu. V čem je predšolski vrtec drugačen, mogoče boljši od drugih?**

Program predšolske vzgoje v Sloveniji je tudi v evropskem merilu dober in kakovosten. V vrtcih imamo odlično izobražen strokovni kader, na katerega smo lahko upravičeno ponosni. Na delovanje vrtca vpliva tudi okolje, predvsem podpora občine ustanoviteljice, saj so vrtci tudi finančno odvisni od občine. To je zelo pomembno tudi za sam razvoj vrtca, financiranje nadstandardnih programov in večjih investicij v vrtcu. Predšolski vrtec se od drugih v Sloveniji razlikuje najprej v tem, da ima dve občini ustanoviteljici, kar terja več dogovarjanja in usklajevanja pri odločitvah, a imamo prave sogovornike in je sodelovanje z obema občinama zelo dobro.

► **Glede na to, da se v predšolski občini trenutno veliko gradi, da srečujemo po cestah vedno več mladih družin, prihaja v vrtcu do prostorske stiske?**

Interes za vpis otrok v vrtec je večji, kot pa so kapacitete vrtca. V tem delu bi še enkrat poudarila konstruktivno sodelovanje z občino, saj smo z njeno pomočjo na Beli in v Preddvoru uredili dve dodatni igralnici. Kljub vsem prizadevanjem še vedno nekaj otrok ostaja na čakalnem seznamu. Problematičen je predvsem vpis med letom, saj so septembra skupine polne.

► **Vrtec poleg varstva otrok nudi tudi vzgojo in izobraževanje. Katera vzgojna načela in vrednote so za vaš vrtec najpomembnejše?**

Otroke učimo samostojnosti že v jasličnih oddelkih. Med drugim se zavzemamo tudi za vrednote, kot so spoštovanje, sprejemanje, učenje empatije in prepoznavanja čustev pri sebi in drugih. Učimo jih upoštevanja pravil in skrbi za zdravje.

► **Družinska in vrtčevska vzgoja naj bi bili čim bolj skladni. Ali prihajajo otroci v vrtec s primernimi navadami in vedenjem ali pa morate otroke tudi 'prevzgajati', da jih lahko normalno vključujete v skupino?**

Otroci prihajajo v vrtec z različnimi navadami in vedenji, saj so vzgojni stili staršev včasih drugačni od vrtčevskih. V tem primeru morajo vzgojitelji otroke res 'prevzgajati' oziroma učiti sprejemljivega vedenja. Za lažji vstop v vrtec bi staršem svetovala, da otroke naučijo, da odreagirajo, ko jih pokličete po imenu, da poznajo in razumejo besedo 'ne' oziroma 'tega ne dovolim' in seveda, da so otroci čim bolj samostojni pri hranjenju, oblačenju in higienskih opravilih. Pomembno je, da starši zaupajo vrtcu, da se vrtec in družina pri vzgoji medsebojno uskladita. Tako bomo ustvarili spodbudno in varno okolje za razvoj in učenje, saj bo otrok natančno vedel, kakšna so naša pričakovanja.

► **Kot pomočnica ravnateljca za vrtec imate zagotovo izoblikovano neko vizijo – kaj je za vas dober vrtec?**

Dober vrtec je zame tisti vrtec, kjer ima vsak otrok možnost, da se izkaže, razvije svoje potenciale. Strokovni delavci morajo otroku nuditi varno oporo in ga vseskozi spodbujati in usmerjati pri njegovem razvoju.

► **Katera znanja, veščine in osebnostne lastnosti mora imeti dober vzgojitelj?**

Dober vzgojitelj mora vedno opazovati, raziskovati, biti radoveden in iskati poti, načine, kako vzpostaviti dober odnos z vsakim otrokom in staršem. Vzgojitelj se mora zavedati, da je ravno on odgovoren za vzpostavljanje odnosa, in če se ta poruši, ga je dolžan ponovno vzpostaviti. Pri tem mora obvladovati veščine komuniciranja, imeti veliko mero potrpežljivosti, empatije, razumevanja in nikakor ne sme nikoli obupati.

► **Ste mati dveh odraslih sinov. Rezultati vaše vzgoje so vidni. Sta z možem zadovoljna, imata občutek, da sta prav vzgajala svoja otroka?**

Vzgoja ni enostavna in zanjo ni enotnega recepta. Tudi sama sem pri vzgoji delala napake, vseeno pa lahko rečem, da nama je uspelo in imava danes dva krasna odrasla fanta. Uspelo nama je privzgojiti delovne navade in oba sta končala fakulteti tehnične smeri. Oba sta skromna in prijazna, samo pohvaliti se ne znata dovolj.

Poženik 35, 4207 Cerklje na Gorenjskem

T: 031 280 771

E: info@simon-oil.si

I: www.simon-oil.s

Hitra dostava kurilnega olja

Naše prednosti:

- hitra odzivnost
- brezplačna dostava za količine nad 1000 litrov
- kakovostno kurilno olje v skladu z evropskimi standardi
- zelo ugodna cena

Razvažamo po celi Gorenjski in Ljubljani.

Glasbena improvizacija in mednarodni ekstempore

Festival Free Forms je v idiličnem okolju Gradu Dvor obiskovalcem znova ponudil presežke svoje osnovne vsebinske naravnosti, kot novost pa tudi komponirano elektroakustično glasbo. Mednarodni Ex Tempore Preddvor 2021 pa je bil že enajsti po vrsti.

.....
Samo Lesjak, Alenka Brun

Mednarodni festival improvizirane glasbe, eksperimentalne zvočnosti in svobodnih umetniških oblik Free Forms je letos od 9. do 12. septembra potekal v svoji četrti izvedbi. Uvodni nastop so izvedli trije vrhunski improvizatorji: Jaka Hawlina (trobenta), Chiao-Hua Chang (erhu) in Boris Janje (kontrabas), dogodek pa je tradicionalno gostila Trubarjeva hiša literature v Ljubljani.

V Preddvoru je festivalsko dogajanje letos prvič potekalo v okviru arhitekturnega okrilja preddvorskega gradu Dvor, znova pa se je prepletalo z razgibanim spremljevalnim programom in snovanji slikarskega Ex Tempora pod vodstvom domačega slikarja Franca Gučka Gučija. Festival je v petek, 10. septembra, odprla izvedba dela avstrijskega komponista Wolfganga Liebarta z naslovom En route into si-

lence (Pot v tišino), elementi dela pa so bili uporabljeni tudi pri improvizaciji sodelujočih v sklepni točki festivala.

Med izvirno kompozicijo in kolektivno improvizacijo je bilo občinstvo priča improviziranim soočenjem glasbenikov v zasedbah, ki so se tvorile na prizorišču samem. Vezivo in posebnost pa je bila letos komponirana elektroakustična glasba. Ta v svoji strukturi kot enakovreden element upošteva tudi improvizacijo.

Na svoj račun so prišli tudi učenci preddvorske osnovne šole. V spremstvu skladatelja, glasbenika in oblikovalca zvočnih prostorov Boštjana Perovška, sicer tudi programskega vodje festivala, so se podali na zvočno pustolovščino in soustvarili letošnjo Zvočno razglednico Preddvora na temo zvočne obremenitve okolja zaradi človekovih posegov – izviren in unikaten produkt v sodelovanju z Zavodom za turizem Preddvor. S solističnim recitalom pa je razgiban festi-

Jure Tori / Foto: Alenka Brun

val zaokrožil glasbeni virtuoz na harmoniki Jure Tori, sicer član zasavske skupine Orlek.

Tema letošnjega ekstempora so bile vode in ribe

Trajal je tri dni, zaključil pa se je na nedeljsko popoldne, v senci vrta gradu Dvor, kjer so najboljšim trem udeležencem podelili tudi denarne nagrade, medtem ko so njihova dela ostala občini; nastala dela pa bodo en mesec razstavljena v gradu Dvor. Najboljši so bili: Zdravko Purgar s Podbrezj je bil tretji, Kranjčanka Pavla Peranovič druga, prvo mesto pa je osvojila slika Marije Mojce Viler iz Domžal.

Ekstempore je bil na neki način del projekta Turizem ribjih doživetij, kar je po končanem uradnem delu nadgradila ribja pojedina. Nekaj besed o projektu je prisotnim namenil župan Rok Roblek, ki je nastopil tudi v vlogi podeljevalca nagrad. Prisotne je pozdravila grofica Tanja Šubelj, Franc Guček pa je iz njenih rok prejel posebno listino v zahvalo za sodelovanje. Razglasitev je oplemenitil že omenjeni Jure Tori.

Foto: Alenka Brun

Nagrajenka Marija Mojca Viler in njena mlada 'asistentka' Stela Dragar, ki hodi k njej na likovne urice, v družbi župana Roka Robleka in Franca Gučka

Novice iz Krajevne knjižnice Preddvor

Ob novem vrtčevskem in šolskem letu vabimo k vpisu v knjižnico.

Manca Štefe, bibliotekarka

Straši lahko svojemu otroku začnete brati že zelo zgodaj, saj se otrok s poslušanjem uči knjižnega jezika in bogati besedni zaklad. Za skupno branje z otrokom ni nikoli pre-zgodaj: sprva mu lahko berete pesmice, se zabavate s kar-tonkami, poimenujete ilustracije, pripovedujete, kasneje pa se bodo otroci razveselili pravljic in ugank. Pridobili si bodo vedenje o pismenosti, krepili domišljijo, širili obzorja in mimogrede usvojili še veliko drugega znanja, ki jih bo pripravilo za učenje branja in pisanja.

Če si želite izposoditi knjige iz naše otroške zbirke, ste to-plo vabljeni, da svojega otroka vpišete v knjižnico. Mladi uporabniki do dopolnjenega 18. leta starosti so oproščeni plačila članarine. Otroke do dopolnjenega 15. leta starosti v knjižnico vpišejo starši ali skrbniki, ki ob vpisu izpolnijo in podpišejo pristopno izjavo ter se izkažejo s svojim ve-ljavnim osebnim dokumentom.

Poleg tega, da v knjižnici lahko izberete pravljice, otroško poljudno strokovno literaturo, revije in pesmice, zgodbe ter risanke na CD-jih in DVD-jih, pa velja omeniti še naš uspešen projekt Družinsko branje. S prvim oktobrom na-mreč začnemo že osmo sezono.

Sprva je bil projekt zasnovan z namenom, da bi k skupne-mu branju pritegnili družine z otroki, starimi od dve do osem let. Ker pa je branje veščina in vseživljenjski proces, pa smo ga razširili na vse mlade bralce, stare do 12 let. Gre za projekt, ki je v prvi vrsti namenjen spodbujanju branja

v družini (branje v družinskem krogu, sodelovanje dveh generacij), obiskovanju knjižnice, druženju in pogovoru ob knjigah. In ker je seveda zelo pomembno, da imamo ob tem kvalitetne in raznovrstne knjige, smo pripravili seznime knjig za dve starostni skupini ter še izbrani seznam stro-kovne literature o vzgoji, opismenjevanju in preživljanju prostega časa za starše. Družine svoje družinske knjižice lahko prevzamejo v knjižnici, sodelujejo pa lahko tudi po spletu (na portalu Modri pes). Otroci do osmega leta sta-rosti izpolnjujejo priložene kupone, kjer odgovorijo na vprašanja in ocenijo izbrano knjigo, tisti malo starejši pa o prebranih knjigah napišejo svoje mnenje. Ko dosežejo šte-vilo odgovorov, zahtevanih za starostno stopnjo, v kateri sodelujejo, v knjižnici prejmejo nagrado.

Knjižne novosti, priporočilno literaturo, kviz Modrega psa, uganko meseca, spletne igre in še marsikaj zanimivega pa poiščite na omenjenem portalu za otroke modripes.si.

Računovodske in knjigovodske storitve
Poslovno in davčno svetovanje

Mlakarjeva ulica 76, 4208 Šenčur
Tel.: 04/279 10 00, faks: 04/279 10 30, www.sconto.si

prodaja • odkup • prepis vozil • rent a car

SP AVTO, d. o. o., Zg. Bela 76, Preddvor
info@spavto.si
www.spavto.si

Sebastjan Prestor
GSM: 041 614 466
TEL, FAX: 059 950 288

Celovečerec o preddvorski ovčereji

Kulturno-umetniško društvo Matije Valjavca Preddvor je znano predvsem po dramski dejavnosti, v igro vpleteno društveno poslanstvo pa je ohranjanje kulturne dediščine. To udejanjamo s prikazom starih opravil in običajev, predvsem pa z uporabo domačega, narečnega jezika, ki ga med ljudmi slišimo vse redkeje. Letos smo se odločili, da raziščemo in s filmom ovekovečimo ovčarstvo v preddvorskem prostoru, ki je tu prisotno že stoletja.

Petra Lombar Premru, foto: Slavko Prezlj in Petra Lombar Premru

Ideja za film se je porodila Slavku Prezlju, avtorju, režiserju in gonilni sili društva, ostali pa smo jo z veseljem podprli. Slavko je obiskal domačije v Novi vasi, Mačah in nekaj tudi v Bašlju, kjer so se nekoč ali pa se v današnjem času ukvarjajo z ovčerejo. Popisal je bogato ustno izročilo, raziskal zgodovinska dejstva ter si zamislil okvirni scenarij za preplet dokumentarnih kadrov in igranih prizorov. Slednje je oblikoval iz pripovedi, ki jih je slišal od starejših ljudi, vloge v njih pa so nastopanja željni igralci z veseljem sprejeli. Slavko je poleg pisanja scenarija in režije prevzel tudi kame-

ro, snemanje z drugega zornega kota ter ure in ure montaže pa zapolnjujejo moj prosti čas.

Snemanje v hribih in na planinskih pašnikih

Le trije od desetih igranih prizorov so postavljeni v dolino, glavnino 'celovečernega filma', kot mu zaradi dolžine pravi Slavko, pa smo posneli v hribih, na planinskih pašnikih.

Sredi 20. stoletja, ko so bila pobočja Zaplate, Srednjega vrha, Dolge njive in Laneža še travnata, se je tam gori paslo tudi po 600 ovac. V preddvorskih vaseh so namreč pred drugo svetovno vojno skoraj pri vsaki hiši imeli kakšno ovco, sem pa so jih na planinsko pašo prignali tudi iz šenčurske fare. V tem obdobju sta nanje pazila celo po

dva pastirja, pastirska bajta je bila zadaj, v Dolgi njivi. Zadnjih petdeset, šestdeset let se čreda pase sama, ni tako številna, ovčarji pa jo obiskujejo ter ji prinesejo sol.

Kakšna ovca tudi zmanjka ...

Včasih se žal zgodi, da se domov ne vrnejo vse ovce, da kakšna zmanjka. Kranjski jamarji so se letos spomladi spustili v trideset metrov globoko brezno na Zaplati in na dnu našli številne ostanke ovc, ki so kdo ve kdaj padle vanj. Leta 1982 jih je kar 38 na Srednjem vrhu ubila strela, včasih kakšna premine zaradi česa drugega; mlad oven, ki se je lani izgubil in ostal v hribih, pa je srečno preživel zimo in se spomladi neostrižen priključil čredi.

Po snemanju nad Hudičevim borštom

Cel dan za nekaj minut filma

Letošnje poletje so bile na Zaplati ovce sedmih lastnikov, večinoma iz Nove vasi. Dne 29. maja, ko smo člani KUD-a skupaj z lastniki pospremili trop na pašo, je bilo v njem 92 živali, konec septembra, ob vrnitvi v dolino, jih bo – kot kaže – več, saj se je v planini skotilo nekaj jagnjet. Igralska družina je dve in več ur hoda od doline oddaljene planinske pašnike obiskala še štirikrat: prvič na praznični dan, 25. junija, ko smo imeli svoj vsakoletni pohod do Marijinega znamenja v kotičku miru, ki smo ga na pobočju Zaplate uredili leta 2000. Dobro tri ure smo na Kozjeku ustvarjali prizor o volčji jami: kopanje je vzelo svoj čas, pri snemanju kratkih kadrov komičnega podviga lovcev na volkove pa smo se tolažili, da tudi profesionalci porabijo cel dan za nekaj minut filma. Istega dne smo v Hudičevem borštu 'ujeli' pastirja iz Dolge njive, ki je k studentu prišel po vodo in težko breme na hrbtu odnesel navkreber.

Dober teden kasneje, 3. julija, smo šli še više, v dolino Dolga njiva, ki je skrita za Zaplato. Tam je bosonogi fantič, ki je prišel obiskat svoje 'jarce', spoznal prigode izkušenega pastirja Voranca. Malo više, na s cretjem poraščenem pobočju Cjanovce, sta 'becke' obiskala nagajiva pastirčka. Naslednjič smo s snemalno opremo in rekviziti vzeli pot pod noge 20. julija. Teta Jera je nadobudnega iskalca zakladov podučila o v gori skriti skrinji zlata, nato pa smo splezali še na greben Laneža, kjer smo s kamero zasačili mladenki in njuno prepevanje. Srečo smo imeli z vremenom, saj so se nad nami že podile megle, pa smo vendarle posneli s soncem obsijane prizore. Najbolj pa smo pesti držali za sončno nedeljo, 8. avgusta. Za ta dan, ki je bil eden redkih, ko nihče izmed nastopajočih ni bil na dopustu, smo načrtovali snemanje najdaljšega prizora z najštevilnejšo igralsko zasedbo. Nebo nas je uslišalo in v nedeljo dopoldne se je nad Hudičevim borštom in še daleč naokoli slišalo veselje, podkrepljeno z melodijami Miranove harmonike in Robijevega klarineta. Nič ne de, če smo se nekateri v dolino vračali med dežjem, glavno, da je prizor varno shranjen v digitalnem dokumentu na računalniku.

Kolektivno in logistično zahtevni koraki

V veliko pomoč pri snemanju v hribih so nam bili traktorski transporti opreme do Kozjeka in do 'holcplaca' pod kališko žičnico. Ivo, Ivan, Janez, Jože, Franc, Primož – hvala, z vašo dobro voljo so nam bile prihranjene ure hoje s prenašanjem težkih nahrbtnikov in polnih košev. Še od traktorja do prizorišča je bilo večinoma daleč. Pri snemanju igranih prizorov v dolini je vse enostavneje. V 'hiši' za mizo sta gospodar Matevž in Mina modrovala o izbiri pastirja, Ančka in Francka pa s pesmijo na travniku na obrobju Nove vasi pričakovali čredo, da se vrne s po-

Prigode pastirja Voranca

letne paše. Potem pa pride na vrsto še striženje ... Ob vseh teh kolektivnih in logistično zahtevnih korakih našega letošnjega projekta pa Slavko s kamero na Zaplato in za njo odhaja tudi sam ali v družbi žene Francke (ta pravi, da je še na dopustu kar naprej govoril le o filmu in Zaplati). Lovi motive iz narave, gorski mir, trop na paši ... – gledalcem bi radi pokazali delček naše čudovite domače pokrajine, do katere ne more čisto vsak.

Čeprav ima naš KUD že dolgoletno tradicijo, je ustvarjanje filma nekaj novega. Občutek je drugačen, improvizacija se ne obnese, bolj je treba paziti na jezik, besede, pozicijo ... Tudi snemanje in montaža zahtevata drugačno pozornost kot snemanje 'nečesa le zase' ...

Načrtujemo, da bo film 'na veliko platno' preddvorskega kulturnega doma prišel konec novembra, če bo premiera zaradi epidemioloških razmer seveda možna. Če pa na ta način ne bo šlo, si ga bo lahko na spletu ogledal vsak sam.

Kmetija pr Žulc

Na kmetiji Pr' Žulc z mlinom na kamen meljemo domača žita. Nudimo vam domačo ajdovo, pirino, koruzno, rženo in pšenično moko. Imamo tudi polnovredni pšenični in koruzni zdrob.

Na voljo sta tudi domači prosena in ajdova kaša. Veseli bomo vašega obiska.

Marjan Valjavec, nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji,
Srednja Bela 21, 4205 Preddvor,
031/694 225, mvaljavec@siol.net

www.kmetija-zulc.si

Izzivi, pričakovanja, realnost

Vse troje se redkokdaj poveže v harmonično celoto, ker nas običajno realnost postavi na trdna tla; vendar pa nikakor ni nemogoče.

Ernesta Koprivc, foto: Tina Dokl

Letošnje leto je bilo znova malce posebno, saj nas je epidemija skoraj pol leta držala na kratko, malce smo zadihali skozi poletne mesece, zdaj pa v negotovosti čakamo, kaj bo prinesla zima. Julija in avgusta je število nočitev drastično poskočilo, kar kaže na to, da smo vsi, tako turistična branža kot naši gostje, komaj čakali, da malce svobodnejše zadihamo. V sezono smo vstopili s kupom novosti. Luč sveta je ugledala popolnoma prenovljena spletna stran, kjer naši obiskovalci na enem mestu dobijo vse potrebne informacije: kaj jim naša destinacija ponuja ter kaj se aktualnega dogaja. V jesenskem času pa nas čaka še posodobitev promocijskega materiala, tako da bodo informacije dostopne tudi v tiskani obliki.

Z veseljem pa se lahko pohvalimo, da je grad Dvor končno odprl svoja vrata za obiskovalce. Tako pomemben dogodek zahteva tudi slavnostno odprtje, za katero lahko rečemo, da je uspelo v vseh pogledih. Bogat program, spremljevalne dejavnosti, kakor tudi raznovrstno ponudbo na stojnicah je obiskalo veliko radovednežev, ki jih je zanimala nova podoba gradu. V tem času je grad gostil že dva dobro obiskana glasbena koncerta, zdaj pa poleg rednih vodenih ogledov načrtujemo še kopico dogodkov za vse okuse. En majhen namig: za trenutek lahko postanete kletar. V grajski vinski kleti si lahko iz soda natočite vino v steklenico, jo zapečatite z voskom, s pomočjo tiskarja natisnete svojo etiketo in že imate unikatno darilo ali pa spominek na prijetno preživet čas pri nas.

Uspešno smo izpeljali tudi Mednarodni simpozij ob 190. obletnici rojstva Matije Valjavca in 165. obletnici smrti Matija Nagliča, kjer smo skozi strokovne oči spoznavali kar dva naša velikana, ki jima je posvečen tudi bogat zbornik. Učenci osnovne šole, ki nosi ime po Matiju Valjavcu, pa so njemu v čast pripravili razstavo z naslovom Matijev rod svojemu vzorniku. Ogledali ste si jo lahko v Knjižnici Preddvor.

Eden odmevnejših dogodkov je v začetku septembra izveden butični Mednarodni glasbeni festival Free Forms – Preddvor 2021, ki s svojo specifično glasbo vabi ljubitelje improvizirane glasbe ter eksperimentalne zvočnosti in je posebnost na naši glasbeni sceni. Festival pa ne vabi le v glasbeni in zvočni svet, ampak tudi v likovnega. Mednaro-

dni Ex tempore že več kot dvajset let gosti tako domače kot tuje poklicne ter ljubiteljske likovne ustvarjalce.

Nestrpno smo čakali in tudi dočakali, da so se v okviru projekta Turizem ribjih doživetij začela dela na zahodni obali jezera Črnava. Iz turističnega vidika bo ureditev infrastrukture ob jezeru velika dodana vrednost naši ponudbi, saj bodo obiskovalci lahko uživali v urejenem dostopu do vode, najmlajši bodo dobili poligon za igranje, medtem ko jih bodo starši lahko spremljali s terase manjšega gostinskega lokala. Prepričani smo, da si bodo obiskovalci ob uživanju ob pogledu na mogočno kuliso gora, ki se zrcali na jezerski gladini, zaželeli odkrivati še druge, manj poznane kotičke naše prelepe destinacije, ki s svojo neokrnjenostjo kar kličejo k obisku. Letošnja pridobitev je tudi odprtje nove krožne tematsko-orientacijske poti Skrivnosti preddvorskih štorcelj, na kateri otroci skozi različne težavnostne naloge spoznavaajo, kako se obnašati v gorah, ter poskušajo preklicati urok začaranih štorcelj.

Čeprav še ne vemo, kaj bo prinesla druga polovica leta, kljub vsemu pripravljamo manjše dogodke ter doživetij poln zaključek leta. Medtem pa vas vabimo, da se sprehodite skozi grajsko zgodbo, odčarate štorcelje ali pa le pridete užiti naravo. Vse informacije najdete na www.visitpreddvor.si ali na naši FB-strani Visit Preddvor. Želimo vam obilo novih izzivov, za nova doživetja, za nove spomine.

PREDDVOR

www.visitpreddvor.si

Ob izkrcanju z barke / Foto: arhiv društva

Zgled in vzor mlajšim generacijam

Alenka Brun

Zadnjih nekaj let imajo v Preddvoru tudi t. i. terensko krvodajalsko akcijo, ki je bila v domu starejših občanov, letos v drugačnih razmerah pa tudi v gostilni pri Bizjaku na Zg. Beli. Povsod so se krvodajalci dobro počutili.

Avgusta so kri darovali v Ljubljani, na Zavodu Republike Slovenije za transfuzijsko medicino. Tja so se odpeljali z avtobusom in to je bil po skoraj dveh letih prvi avtobus krvodajalcev. Vodja zavoda jih je pozdravila, razložila nadaljnji potek, v zahvalo pa so dobili

tudi majice. Sledil je izlet na Obalo, kjer so si pred popoldansko vožnjo z barko v Piranu ogledali še akvarij in razstavo kač. Z njimi so bili tokrat tudi trije mladi, ki so kri darovali prvič.

Naslednja krvodajalska akcija bo terenska, februarja prihodnje leto, v preddvorski občini. Točne lokacije še ne vedo. Se pa pri Krajevnem odboru Rdečega križa (KO RK) Preddvor zahvaljujejo vsem krvodajalcem za plemenito dejanje, saj so s tem dober zgled in vzor mlajšim generacijam.

V okviru KO RK pa so bile članice aktivne tudi na prireditvi Petrov sm'n,

kjer so izvajale meritve krvnega tlaka, sladkorja ter holesterola. Opravile so nekaj več kot šestdeset meritev.

GOZDARSTVO

Cirles d.o.o., Tupaliče 21, 4205 Preddvor
Ciril 041 629 415, Klemen 041 422 067
info@cirles.si

Mednarodna kuhinja okrnjena, a so jo izpeljali

»Že peto leto zapored v jesenskem času organiziramo dogodek Mednarodne kuhne Enotnost v raznolikosti,« je zapisala Jana Smolej iz Turističnega društva Bašelj. »Uživali smo v bosanski, hrvaški, iranski, kitajski, mehiški in slovenski hrani, za prihodnje leto pa imamo obljubljen še iraško in nekaj drugih. Da zaradi splošnega stanja v državi ni vse rožnato, se je poznalo tudi pri nas, udeležbe med obiskovalci in kuharji je bilo malo manj kot po navadi.« Kmečkega praznika pod Storžičem že drugo leto žal zaradi strogih ukrepov v Bašlju ni bilo, so pa v juniju, ko so se ukrepi malce zrahljali, izpeljali nogometni turnir in prireditev za materinski dan. »Da smo vsaj malo osvežili dogodke, ki v spomladanskem času niso bili mogoči.« Velikonočni zajček je bil letos skoraj poleten, ampak vseeno so bili otroci veseli. Pohodi na Sv. Lovrenc ostajajo, vendar knjige za vpis ni. »Če se bodo stvari umirile, vas bomo obvestili. Želimo vam srečno na vseh poteh,« pravijo v turističnem društvu in voščijo: »V teh časih vam želimo prijaznosti, dobrih stvari, obilo potrpljenja, saj vse enkrat mine. Na lepši jutri in še na veliko uspehov ter prireditev.«

- trgovina z lesom
- ročna in strojna sečnja
- žično in traktorsko spravilo lesa
- prevozi lesa in gradbene mehanizacije
- priprava drv in biomase
- sanacija in nega gozdov
- izkopi in gradnja gozdnih poti

Ugodna prodaja
hrastovih in bukovih drv.

Izlet v Moravče

Naše najstarejše člane, stare osemdeset let in več, smo odpeljali na izlet po Moravčah.

.....
Marija Velikanje, foto: osebni arhiv

Najprej smo si ogledali grad Tuštanj, ki je eden najbolj ohranjenih gradov v okolici Moravč. Zgrajen je bil leta 1490 in v drugi polovici 17. stoletja prenovljen. Grad je bil najprej last rodbine Lichtenberg, sedaj je po treh generacijah v lasti družine Pirnat in ni bil nikoli podržavljen. Zunanost in okolica gradu sta zelo lepo urejeni. Ob gradu rasteta tudi štiristo let stara lipa in 360 let stara platana. V muzeju si je mogoče ogledati originalno pohištvo, porcelan, urbarije, lončene peči in drugo opremo. Grad ima tudi poročno dvorano. Lastnik gradu Peter Pirnat živi v njem s svojo družino in ga tudi vzdržuje. Za slovo sta nam zakonca Pirnat še zaigrala in zapela.

Pot nas je vodila v središče Moravč, v cerkev sv. Martina, ki jo obdaja spominski park. Mogočna cerkev z dvema zvonikoma na griču je že od daleč videti veličastno. Mašo, ki jo je vodil prijazni župnik Kancijan Čižman so popestrile tudi

naše pevke, ki jih vedno povabimo na izlete starejših. Po maši in ogledu cerkve smo se odpeljali do gostišča Peterka, kjer nas je čakalo dobro kosilo. Proslavili pa smo tudi rojstne dneve Vinka Balantiča, Marije Ribnikar in Anice Roblek, ki so praznovali v mesecu juliju. Zares lep izlet, ki bi ga izpeljali že lani, a nam je korona to preprečila.

Jesenska akcija Osvežite dom z Gorenjskim glasom

14 dni brezplačnega časopisa

Gorenjski glas je izredno priljubljen časopis, ki izhaja vsak torek in petek. Naročniki komaj čakajo, da ga dobijo v nabiralnik in izvedo, kaj je novega v njihovem domačem kraju in v naši regiji. Teh novic ni mogoče najti nikjer drugje!

Akcija 14 dni brezplačnega časopisa je namenjena vsem, ki Gorenjskega glasa še ne poznate ali ga kupujete v prosti prodaji. Želimo si, da bi se bralci na lastne oči prepričali, da je Gorenjski glas odličen časopis, in postali njegovi naročniki. Poleg brezplačne dostave naročnika prinaša tudi številne popuste in darilo. Če želite Gorenjski glas bolje spoznati, se lahko odločite za dvotedensko brezplačno prejemanje časopisa brez vseh obveznosti. Pišite na narocnine@g-glas.si ali pokličite na tel. št. 051 682 217 in pustite podatke za dostavo. Po preteku 14-dnevnega obdobja vam časopisa ne bomo več pošiljali, vas bomo pa poklicali, povprašali za mnenje in vam predstavili prednosti za naročnike.

Pridružite se naši veliki družini naročnikov, ne bo vam žal!

V akciji ne morejo sodelovati obstoječi naročniki in tisti, ki živijo na istem naslovu kot naročnik.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji.

Osteoporoza – tiha bolezen

Društvo bolnikov z osteoporozo iz Kranja je prisotno tudi v Preddvoru.

Alenka Brun

Društvo bolnikov z osteoporozo (DBO) Kranj deluje v smislu odkrivanja in preprečevanja ter pomoči pri zdravljenju te tihe bolezni. Odkar je

bilo ustanovljeno, je s telovadbo prisotno tudi v Preddvoru. Letošnje študijsko leto aktivnosti začenja različno: jogo v dvorani Kulturnega doma so začeli 20. septembra, 7. oktobra, ravno tako v dvorani, ob 18.30 začenja jo terapevtsko vadbo pod vodstvom

fizioterapevta, 11. oktobra od 15. do 18. ure pa se bodo v Domu krajanov na Primskovem izvajale preventivne ultrazvočne meritve (na petnici), predavala bo tudi dr. Maja Kozlevčar. Nordijsko hojo bodo nadaljevali ob ponedeljkih od 8.30 do 10. ure. Zbirno mesto je na parkirišču pred Hotelom Alma oziroma po dogovoru. In ker so časi drugačni, je treba upoštevati navodila NIJZ in PCT-pogoj.

Uradne ure društva so ob ponedeljkih med 9. in 11. uro v prostorih društva na Jezerski cesti 41 na Primskovem, lahko pa se nanje obrnete tudi po telefonu (040/496 698), in sicer ob sredah med 12. in 14. uro. Če imate kakšno posebno vprašanje, pa se lahko obrnete tudi na Mileno Zupin osebno.

Iyengar joga

Joga je danes priljubljena po vsem svetu, predvsem metoda Iyengar joge, ki daje poudarek pravilni izvedbi jogijskih položajev. Ljudje vadijo jogo iz različnih razlogov. Lahko gre za zdravstvene razloge, drugi jo vadijo zaradi miru, ki ga prinaša. Vadba joge je primerna za vsakogar, ne glede na predznanje, starost in spol. Za vadbo potrebujete blazino, odejo in udobna oblačila. Vadba poteka od 20. septembra naprej, vsak ponedeljek ob 18. uri v Domu krajanov Preddvor. Informacije (in prijava) na 040 956 573, Daša.

Hausmart!

VRHUNSKA OKNA, VRATA, SENČILA, PROTIVLOMNA IN ALU VHODNA VRATA

MODRA ŠTEVILKA
080 8774

Izkoristite jesensko ponudbo!

BREZPLAČNA IZMERA

Velika izbira! Več na www.hausmart.si

Izberite kvaliteto
po super cenah!

Hausmart d.o.o., Škofja Loka

Sveti Duh 139, 4220 Škofja Loka,
PE Nova Gorica, Razstavljalni salon

Cesta 25. Junija 2C, 5000 Nova Gorica, Tel.: 05 994 15 86, Gsm: 030 645 300, E: novagorica@hausmart.si

Tel.: 04 231 59 95, Gsm: 030 390 942, E: info@hausmart.si

Marija Velikanje: Zrela leta so zlata leta

Na rednem občnem zboru Društva upokojencev (DU) Preddvor je bila letos junija za predsednico ponovno izvoljena Marija Velikanje z Zgornje Bele.

Marija Velikanje / Foto: osebni arhiv

.....
Franceska Žumer

► **Iskrene čestitke za ponovno izvolitev. Prosila bi vas, če lahko predstavite dosedanje aktivnosti v letu 2021.**

Do maja so se izvajale le aktivnosti po spletu, in sicer 1000 gibov in kundalini joga. S sprostitevjo ukrepov jutranja telovadba poteka tudi pred Majčcem, še vedno pa so tako telovadke kot jogistke vaje do konca junija lahko izvajale pred ekrani. V živo so najbolj aktivni pohodniki in kolesarji. Pohodniki so ob torkih z vodnikom Janezom Planincem imeli 14 pohodov, na vsakem je bilo od 17 do 31 udeležencev. Tudi kolesarji, ki jih vodi Milan Tičar, so imeli 21 kolesarskih tur, udeleži se jih od deset do dvajset kolesarjev. Šest upokojencev je teklo okoli preddvorskega gradu ob obisku slovenske bakle. Triintrideset članov DU Preddvor se je junija udeležilo izleta v Vipavo in Goriška brda, posebno doživetje je bil julijski izlet 44 upokojencev, starih nad 80 let, v Moravče. V drugi polovici julija smo imeli enodnevni izlet na otoka Pag in Rab, ki se ga je udeležilo 16 naših članov. Od celine do obeh otokov smo se peljali z ladjo, si ogledali otoka, imeli čas za kopanje, za naše želodce pa so poskrbeli z odlično postrežbo na ladji. Ob glasbi so se ljubitelji plesa lahko tudi zavrteli.

► **Kakšni so načrti za naprej?**

Letos izlete prilagajamo trenutni situaciji. Dne 30. septembra 2021 gremo v Maribor in na Pohorje, kjer si bomo

ogledali, kaj vse se lahko ustvari iz ovčje volne slovenskih rejcev. Koncert ob 30-letnici pevskega zbora Josipinke naj bi bil oktobra, a je glede na situacijo prestavljen na pomlad. Umovadbo in tombolo začnemo konec septembra. V hladnejših dneh bosta kundalini joga in 1000 gibov potekali po Zoomu. O vseh dejavnostih boste sproti obveščeni v Gorenjskem glasu in občinskem spletnem časopisu.

► **Pri starejši generaciji je uporaba spleta lahko problem. Razmišljate o individualnem izobraževanju?**

Želimo si, da bi prostovoljci po dogovoru na domu pomagali starejšim pri učenju uporabe spleta oziroma Zooma. Zato zainteresirane prostovoljce ne glede na starost vabim, da me pokliče-

jo (040 557 363) in se dogovorimo za pomoč. Prav tako vse tiste, ki bi se aplikacijo Zoom radi naučili uporabljati.

► **Kako bo z merjenjem krvnega sladkorja in holesterola v prihodnje?**

Pomoč je obljubila gospa Milena Zupin. Merjenje bo potekalo vsak drugi petek v mesecu, prvo merjenje pa bo 8. oktobra med 8. uro in 9.30 v prostorih DU Preddvor.

► **Vaše sporočilo bralcem?**

Vsem želim zdravja in osebnega zadovoljstva in ter vabim vse upokojence, da se včlanite v društvo. Veselim se sodelovanja z vami, saj so zrela leta zlata leta.

Posebno doživetje

Preddvor je bila letos 190. občina po vrsti, ki jo je obiskala olimpijska bakla. Simbolično je kraj sam obkrožila. Ekipe so si podajale baklo iz rok v roke. Start je bil v parku za gradom Dvor, tekli so mimo cerkve, skozi center kraja in se skozi Lakmayerjev drevored vrnili na izhodišče. Med nosilci bakle sta bila med drugimi tudi Jeli Cuderman, nekdanja smučarska tekačica, udeleženka ZOI v Sarajevu leta 1984, in Rajko Kopač, dvakratni paraolimpijec, reprezentant v igri z zvanečo žogo. Tekli pa so tudi upokojenci: Cirila in Ivan Polajnar, Francka in Janez Planinc, Franceska Žumer in Marjana Podpeskar (na fotografiji).

Foto: arhiv organizatorja dogodka (Aleš Fevžar)

Poletna potepanja Viharnih kavk

Viharne kavke

Viharne kavke smo 24. junija letos prijadrale do še enega zaključka skavtskega leta, ki smo ga, sedaj že kar tradicionalno, dopolnile s proslavo v čast domovini na predvečer državnega praznika. Čeprav se v tem času naša redna srečanja za nekaj časa poslovi-jo, pa se skavti pravzaprav veselimo poletja, saj to za nas predstavlja čas taborov.

Popotniki in popotnice so tako 12. julija odprli sezono poletnih taborov za naš steg in kar od doma začeli potovalni tabor proti Bohinju. Na poti so nabirali žulje, kradli zastave, spali v visečih mrežah, iskali zatočišča pred nevihtami, plavali na Bledu in se kopali pod slapom. Na taboru so obljubili kar trije

novi skavti, trije pa so se morali posloviti. Nekateri so odšli med voditelje, drugi pa čisto novim izzivom naproti. Skavtsko poletje izvidnikov in vodnic se je začelo 23. julija s predtaborom najstarejših članov v Radovljici. Ti so tabor postavili sami, nekaj dni kasneje pa so ga s smehom in skavtskim duhom napolnili še ostali člani. Že takoj na začetku so dali novi skavti svojo slovesno obljubo, nato pa se je začel tabor na temo Šparte. Izzivov ni manjkalo, učili so se tudi o Jezusu in njegovih dejanjih. Nekaj skavtov so krstili, od nekaterih pa so se poslovili. Ti z je-

senjo odhajajo naprej med popotnike in popotnice.

Volčiči in volkuljice so 26. julija začeli svoj poletni tabor v vasi Ovsišje. Ker so že prvi dan zamudili večerno uro (zaradi pohajkovanja), so jih kraljevi stražarji Ivana Grozoviteža polovili, rešil pa jih je Robin Hood. Takrat so postali dobri prijatelji in del njegove bratovščine. S svojimi prijatelji jih je naučil streljanja z lokom, bojevanja na viteškem turnirju, šivanja, pečenja tvista, gradnje ribogojnic ... Kazal jim je pot, ko so bili sredi gozda popolnoma izgubljeni, na koncu pa so oni rešili njega iz primeža groznih podgan. Ob zvokih grmenja in dežnih kapelj so sedmi dan tabora medse sprejeli nove člane svoje džungle.

Poleg taborov pa smo še za društvo DMC izvedli skavtske delavnice, nekaj skavtov pospremili v zakonski stan in pomagali društvu Junaki 3. nadstropja.

Kot prostovoljci v Kenijo

Konec avgusta se je za dobre štiri tedne pet mladih Slovencev v okviru programa mladinskega misijonskega prostovoljstva POTA odpravilo v Lodwar v Keniji. Med njimi je bila tudi Klaudija Rakovec iz Bašlje. Iz Kenije se je javila s fotografijo in pozdravom: Jambo! (pozdravljena). Njihovo prostovoljstvo se ravno v teh dneh zaključuje.

Foto: osebni arhiv

POGREBNIK

z vami že 30 let

www.pogrebnik.si

Dvorje 13, 4207 Cerklje na Gor.

poslovna enota:

Šutna 11, 4209 Žabnica

24 URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:

041 624 685

ZA CELOTNO OBMOČJE OBČINE PREDDVOR

Neznani Preddvor

Preddvor in Bašelj

Polona Zalokar

V dosedanjih treh člankih, posvečenih Možjanci, Tupaličam, Sv. Jakobu nad Potočami in dolini Kokre, smo lahko spoznali prastaro višinsko poselitev preddvorskega konca z izjemo Tupalič vse od mlajše kamene dobe.

Preddvor

Sam Preddvor, ki se je razvil na obrobju rodovitne rečne terase Kokre najkasneje v visokem srednjem veku in arheološko še ni bil kaj dosti raziskan, pa nadaljuje več kot tri tisočletja staro prisotnost človeškega bivanja na ravninskem svetu. Ko so v središču kraja pred dobrim desetletjem začeli postavljati novo trgovino s stanovanjskim kompleksom, so pri prvih testnih izkopavanjih na mestu nekdanjega grajskega vrta preddvorskega gradu, kasneje Jocifovega vrta, odkrili nekaj stare lončenine. Najdba je spodbudila k nadaljnji raziskavi, ki je v srednjem delu izkopavališča pokazala sledi prazgodovinske poselitve z lesenimi kolibami. Bronastodobna poselitev na Gorenjskem kot tudi širše zaradi redkih ostalin še ni dovolj proučena. Kolibe ali koče so bile enoprostorske, izjemoma pregrajene, in krite verjetno s slamo. Nosilni pokončni stebri stavbe – koli so bili vkopani v luknje, ki so jih odkrili na terenu. Ali so bila na kole pritrjena bruna ali tesan les ali morda prepleteno vejevje in šibovje, ometano z ilovico, za zdaj lahko samo ugibamo. Poleg sledov stavbe so odkrili ostanke ognjišča pravokotne oblike in v debeli plasti še odlomke lončenih posod, ki so jih uporabljali tukajšnji staroselci iz časa pred prihodom Keltov in Rimljanov na prehodu pozne bronaste v starejšo železno dobo (okoli 1. tisoč pr. Kr.). V rimski dobi je bila na

mestu opuščenega starega selišča postavljena velika podeželska zgradba, ki jo arheologi umeščajo v 3. stoletje naše ga štetja. V osrednjem delu izkopnega polja so se nahajali ostanki temeljev stavbe, široki 70 centimetrov in dolgi 17 metrov, vidne pa so bile tudi sledi antične hodne površine. Stavba, ki je merila 190 kvadratnih metrov, je imela v kotih ognjišči velikosti 2 m x 1,1 m in v pribl. 10 cm debeli zemeljski plasti ostanke rimskodobnih drobnih predmetov, največ posodja in nekaj rimskih novcev. Po arheološki raziskavi so bila odkritja predstavljena v vitrini meseca v Gorenjskem muzeju. Ob tem je izšla zloženska Tri tisočletja Preddvora avtoric Verene Perko in Barbare Hofman. Razstavnici panoji Gorenjskega muzeja pa so bili nekaj časa tudi na ogled v prostorih knjižnice Preddvor.

Bašelj

Bašelj je imel podoben poselitveni razvoj. Nad vasjo se strmo dvigata poraščena hriba ali manjši gori Sveti Lovrenc nad Bašljem (892 m n. m.) in Gradišče nad Bašljem (878 m n. m.), zlasti zadnji znan po arheološkem najdišču. Na Sv. Lovrenca se povzpne mo mimo v zadnjih nekaj letih močno razširjenega zaselka Vaškar ter Ankinne koče v nizu lovrenških vikendov, ki so jih postavili stari Kranjčani. Tik pod vrhom razglednega kopastega hriba, preoblikovanega s terasami in z ohranjenim starim zidovjem, stoji deloma še romansko-gotska cerkvena srednjeveškimi feskami in baročnim zvonikom. Starejši domačini pa se gotovo še spomnijo majhne stare hiše s hlevom na platoju pred cerkvijo – mežnarjevega doma, obljudenega že najmanj od konca 18. stoletja. Na ravninah za cerkvijo ter po travnatem pobočju hriba so bile naključno, z manjšimi

Bronasti novc iz prve polovice 3. stoletja, najden v Preddvoru¹

sondiranji in pregledi, najdene črepinje oz. manjši deli glinenih posod iz prazgodovinskega (natančneje starejšeeželeznodobnega), poznoantičnega in visokosrednjeveškega obdobja, potem novci in bronasti fibuli iz rimske dobe, koščki barvnega stekla (motnega belega, rumenega in zelenega) ter naselbinski ostanki iz prazgodovine in pozne antike. Po zadnjem čiščenju najdišča po žledolomu so arheologi našli tudi še nekaj novih posamičnih najdb iz srednjega in novega veka, ki pričajo o nadaljevanju tukajšnjega življa skoraj do sodobnih časov. Najstarejše, precej neznatne posode iz porodne keramike v črno-rjavo-rdečih odtenkih so bile ročno in dokaj grobo oblikovane, izjemoma tudi okrašene z rebrastim vzorcem. Lončenina, sedaj v hrambi Gorenjskega muzeja, je ohranjena le v manjših kosih in izkazuje čas starejše železne dobe (800–300 pr. Kr.). Drugih uporabnih predmetov iz časa najstarejše poselitve ni bilo, pač pa je bilo zemeljsko površje posuto s številnimi kosi težke magnetne železove žlindre, ki pričajo, da so se prebivalci naselbine, ki sodi v krog t. i. gorenjske halštatske skupnosti, ukvarjali tudi s taljenjem železove rude.

1. Slika z zloženske Tri tisočletja Preddvora (Gorenjski muzej)
Ostali viri: Preddvorski zbornik, 1999; VS št. 21, 24 in 52

Strelsko leto je bilo okrnjeno, a vseeno uspešno

.....
Marija Žižmond

Treningi so potekali bolj individualno. Prve tekme za strelsko leto 2020/2021 so se za gorenjsko regijo začele aprila, potekale so v vsaki regiji posebej, rezultati pa so se v posameznih ligah združevali in jih je nato objavila Strelska zveza Slovenije.

Naše društvo je tekmovalo v Državni ligi mladih za Pokal Slovenije. Dosegli smo: Sergej Rajgelj 32. mesto, Adam Šemperl 35. mesto, Urh Torkar 48. mesto; starejši dečki s standard zračno puško v 3. in 4. krogu: Sergej Rajgelj 9. mesto in Adam Šemperl 10. mesto.

V Pokalu prijateljstva Slovenije je bila s serijsko zračno puško Ana Lucija Rajgelj dvaindvajseta, Nejc Petek pa enainšestdeseti.

Na Regijskem prvenstvu mlajših kategorij z zračno puško je v kategoriji starejših dečkov Adam Šemperl osvojil prvo mesto, Sergej Rajgelj pa drugo. Starejša deklica Ana Lucija Rajgelj je bila prva, kadet Urh Torkar pa drugi. Vsi pa so v teh ligah dosegli norme in si priborili nastop na 30. državnem prvenstvu z zračnim orožjem.

Treninge smo začeli že sredi avgusta še v času počitnic, ko smo se pripravljali na državno prvenstvo (DP) v mlajših

kategorijah, ki je bilo 11. septembra 2021. Rezultati s treningov so potrjevali dobre uvrstitve. Starejša deklica Ana Lucija Rajgelj je bila s serijsko zračno puško tretja in osvojila bronasto medaljo, za kar ji iskreno čestitam. V kategoriji starejši dečki standard puška je bil Sergej Rajgelj peti, Adam Šemperl pa štirinajsti. V kategoriji kadeti s standardno puško je Urh Torkar z malimi težavami na strelni liniji pristal na 31. mestu.

Mladi so se 17. julija udeležili teka z olimpijsko baklo. Sprejeli so jo v središču Preddvora in jo pospremili do naslednje ekipe. Člani so se udeležili tekmovanj z malokalibrsko puško (MK) 50 metrov, 60 leže. Posamezno nismo imeli popolne ekipe. Manjkal je Mitja Žižmond, ki nam je posamezno in ekipno vedno pristreljal dober rezultat in dobro uvrstitev. Zaradi službenih obveznosti se tekmovanj ni mogel udeleževati. Regijskega prvenstva sta se udeležila član Domen Fink in kadet Urh Torkar. Domen Fink se je v Pragarskem udeležil kvalifikacij z MK-puško 60 leže in si pristreljal pravico nastopa na 31. DP – osvojil je 14. mesto. Nastopil je tudi član Krištof Medja in osvojil 20. mesto.

V novi sezoni si obetamo dobre rezultate. Vsi, ki so do sedaj tekmovali s serijsko puško, bodo v tej sezoni s standard puško. To pa je za mlade tekmovalce največja sprememba v tem športu.

Tekla za junake tretjega nadstropja

.....
Maja Bertonec

Ultramaratonka Špela Šavs je 16. septembra uspešno zaključila dobrodelni tek okoli Slovenije. V dveh tednih je pretekla 1125 kilometrov za junake 3. nadstropja in ozaveščala o otroškem raku. Na pot se je podala 3. septembra iz domačega Preddvora.

»To je moj življenjski projekt, nekaj posebnega. Verjetno se še ne zavedam dobro, kaj sem naredila. Presrečna sem. Vsako leto se podam na eno takšno dolgo preizkušnjo. Lani je ni bilo, saj bi morala teči Milano–San Remo v dolžini 285 kilometrov, a je dogodek odpadel. Pogrešala sem to in se že lani poleti odločila, da bom tekla

okoli Slovenije. Da bom to združila z dobrim namenom, se je zgodilo povsem po naključju – na pobudo Mojce Lončarski, predsednice Lions kluba Kranj. Z veseljem sem sprejela, da zraven naredim še nekaj dobrega. Vse se je izšlo, od vremena, odlične ekipe trinajstih ... V teh dneh sem doživela veliko. Ko pomislim, kje vse sem tekla ... Po eni strani je minilo hitro. Nisem imela posebne krize. Tekla sem z mislimi na otroke, junake 3. nadstropja, in zato mi je bilo lažje. Kako ne bi zmogla, če sem pa zdrava? Če bi bilo treba, bi šla zanje po vseh štirih. Na preizkušnjo sem se dobro pripravila. Vsak dan sem tekla najmanj tri ure. Živela sem za to in verjela, da mi bo uspelo,« je povedala v cilju v Kranju. Še pred tem pa je

Špela Šavs

bila prisrčnega sprejema deležna tudi v Preddvoru. Pred preddvorsko šolo so jo pričakali župan Rok Roblek, predstavniki Lions kluba Kranj, Društva Junaki 3. nadstropja, vodstvo šole, učenci, učitelji in prijatelji. Špela Šavs pravi, da brez teka ne more živeti, tako da si bo kmalu zadala kakšen nov izziv.

Začetek nogometnih tekmovanj v sezoni 2021/22

Nogometaši so priprave na novo sezono začeli v začetku avgusta, konec meseca pa so se že začela uradna tekmovanja pod okriljem Medobčinske nogometne zveze Gorenjske Kranj.

**Roman Rogelj, Vili Čimžar in
Marjan Bogataj**

Člani (trener Anis Mehić) so na prvi tekmi na Godešiču doživeli poraz z 1 : 2, ugodnejši izid pa je izostal zaradi preveč zapravljenih zrelih priložnosti v drugem polčasu. Ker v tekmovanju nastopa liho število ekip, so bili v drugem krogu prosti, v tretjem pa so na domačem igrišču z učinkovito igro premagali Naklo s 6 : 1. Pri kadetih in starejših dečkih smo se dogovorili za sodelovanje s ŠD Šenčur in NK Velešovo-Cerklje. Kadetska ekipa, ki jo vodi Luka Perne, je na obeh odigranih tekmah zabeležila zmagi. Najprej so premagali Tržič s 7 : 4, nato pa še Visoko s 5 : 0. Starejši dečki U15 so pod vodstvom trenerja Gregorja Pavliča na uvodnih tekmah zmagali. Boljši so bili od Tržiča z 8 : 0 in mlajše ekipe Škofja Loka-Medvode s 4 : 3, v tretjem krogu pa so izgubili z 1 : 6 z Leščani, ki so eden izmed favoritov za naslov prvačka. V tekmovanje mlajših dečkov smo letos prijavili tako ekipi U13 kot tudi U12, ki ju letos trenirata David Golob in Iztok Pavc. Starejša ekipa je že vaje na igranju tekem na takšni ravni iz lanske sezone, za mlajšo pa bo tekmovanje predvsem priložnost za nabiranje izkušenj. Enako velja tudi za selekcijo starejših cicibanov U10, za katero skrbi Luka Potkonjak. V tem mesecu name ravamo začeti tudi nogometne krožke za učence prve triade v osnovni šoli, ki se bodo lahko pridružili tudi klubskim treningom pri selekciji mlajših cicibanov U9.

Igrišče Za žago je sicer prvo polovico leta večinoma samevalo, smo ga pa v okviru vzdrževalnih del nekoliko raz-

Ekipa kadetov Preddvor-Velesovo / Foto: Slavko A. Bogataj

širili in podaljšali ter nekatera mesta zasejali s travo. Epidemiološke razmere so konec junija že dopuščale, da smo izvedli vsaj eno od naših tradicionalnih prireditev. V počastitev dneva državnosti in občinskega praznika smo lahko organizirali Prvenstvo Občine Preddvor v malem nogometu, eno največjih tradicionalnih športnih prireditev v občini Preddvor. Tokrat je na sam vrh stopila ekipa Mladinci pod vodstvom trenerja Davida Goloba. Finale so osvojili proti Kavarnici Dvor, ki je v polfinalu zmagala proti Beli United. Naziv najboljšega vratarja si je tokrat prislužil Žan Krčar, najboljši igralec turnirja je bil Blaž Jamšek, najboljši strelec pa Jan Ajdovec – vsi iz ekipe Mladincev.

In kar smo že težko pričakovali, smo končno tudi dočakali – maja je bilo izdano gradbeno dovoljenje za izgradnjo Športnega parka Preddvor, začetek junija so se začela prva pripravljala dela, kasneje je bil imenovan še gradbeni odbor v novi sestavi: Polona Čehovin – nadzornica, Rok Roblek – župan, Anže

Podpeskar, Franci Jagodic in Vili Čimžar, ki se je sestal dvakrat, in sicer 29. julija in 4. avgusta 2021. V uvodnem delu prvega sestanka so se novi člani seznanili s projektom in z aktivnostmi v preteklosti. V nadaljevanju so bili postavljeni okvirni termini in predvidena dela. Pripravljala dela – ruvanje storov, odvoz humusa, izravnavo terena, nasutje drenažnega peska s sprotim valjanjem podlage – bodo trajala predvidoma do konca letošnjega leta. Istočasno se pripravlja razpis za izbor izvajalca za gradnjo velikega igrišča, servisnega objekta, dostopne ceste in parkirišča. Začetek gradnje je predviden takoj po izboru izvajalca oziroma spomladi 2022. Drugi sestanek je bil namenjen ogledu pripravljanih del na sami lokaciji in razgovoru oziroma posvetu z izvajalcem. Še vedno pa pogrešamo predstavitev projekta in aktualnih aktivnosti na spletni strani občine. Ob koncu vas vabimo še na ogled prvenstvenih tekem naših ekip. Upamo le, da bodo razmere dopuščale izvedbo jesenskega dela sezone.

Nasmejani in zadovoljni udeleženci letošnjega oratorija / Foto: osebni arhiv

Druženje, igra in ustvarjanje

Alenka Brun

Meta Mekuč je stara 22 let. Doma je iz Tupalič in je študentka specialne in rehabilitacijske pedagogike. Skupaj s Katjo Bogataj sta vodili letošnji oratorij. Pravi, da je njeno delo, da bdi nad celotnim dogajanjem. Letos je bil morda teden pred začetkom oratorija še bolj stresen, saj so bile poleg programske logistike, ki je potrebna za uspešno izpeljan oratorij, prisotne še dodatne skrbi zaradi novega koronavirusa. Potrebno je bilo upoštevanje pravil in določil NIJZ. Oratorij je sicer namenjen otrokom iz župnije Preddvor, pridružijo pa se jim tudi otroci od drugod, izvemo.

Letošnji oratorij je bil med 5. in 9. julijem v Preddvoru, na župnijskem vrtu. Udeležilo se ga je skoraj sto otrok – od tistih, ki so končali prvi razred, do tistih, ki so zaključili osmega; učenci, ki so zaključili devetega, pa so pripravniki in

se uvajajo, da bodo naslednje leto animatorji, pojasni Mekučeva. Otroci so zadovoljni, veliko je povratnikov, pove. Tema letošnjega oratorija je bil Carlo Acutis, sedaj še blaženi, bo pa verjetno kmalu svetnik, razlaga dalje. »Eno leto je tema svetnik, potem je svetopisemska oseba, nato risani ali knjižni junak. Letos je bil torej omenjeni italijanski dijak, ki se je zelo zanimal za računalništvo in tehnologijo, a je pri 15 letih umrl zaradi levkemije.« Najbolj je bil znan po zbiranju evharističnih čudežev, ki jih lahko najdete urejene tudi na njegovi spletni strani.

Poleg obravnavanja omenjene teme so se udeleženci oratorija v popoldanskem času odpravili tudi na nogometno igrišče Za žago, kjer so se odvijale različne igre. Na oratoriju ne manjka ustvarjalnih delavnic. Otroke je zelo navdušila pot preživetja, ko so se odpravili do cerkvice nad Mačami, kjer so tudi pobarvali majčke. »Bistvo je druženje, igra in ustvarjanje,« zaključuje Meta Mekuč.

LESNA BIOMASA

- izdelava lesnih sekancev
- prodaja lesnih sekancev
- odkup lesnih sekancev
- transport biomase
- urejanje lokacij po sečnji
- zbiranje in odkup vejevja

**ODKUP CELULOZNEGA IN POŠKODOVANEGA LESA
ZA IZDELAVO SEKANCEV**

031 / 652 - 608

KORDEŽ D.O.O. VISOČKA 124, VIŠKOPOLJE

Računovodski servis, davčno in poslovno svetovanje
Belska cesta 15, 4205 Preddvor
E: info@vencelj.si, I: www.vencelj.si, T: 04/2559-500

**»Vodimo vas varno mimo
davčnih čeri.«**

Koledar dogodkov za september, oktober, november in december

Brezplačne osebne fitoterapevtske posvetovalnice Marie Ane Kolman se odvijajo vsak torek v mesecu ob 18. uri.

E: pijar@pijar.si

SEPTEMBER

Petek, 24. 9. 2021 ☀ grad Dvor, ob 19. uri

gRajski pogovori Ivke Sodnik: Slepa grafica

Vstopnine ni.

Obvezna predhodna prijava na ivka.sodnik@gmail.com

Ponedeljek, 27. 9. 2021 ☀ grad Dvor, ob 19.30

Koncert Flora & Paris, Mitja Tori na bas kitari

Cena vstopnice je 18 EUR, vanjo je vključena manjša pogostitev.

E: pijar@pijar.si

OKTOBER

Petek, 8. 10. 2021 ☀ grad Dvor, ob 19. uri

gRajski pogovori Ivke Sodnik: Tomo Križnar – begunstvo

Vstopnine ni.

Obvezna predhodna prijava na ivka.sodnik@gmail.com

Sreda, 13. 10. 2021 ☀ grad Dvor, ob 18. uri

Predavanje Fitoterapija – preventiva in podpora pri zdravljenju, praktična znanja, fito domača lekarna in fito prva pomoč

Vstopnine ni.

Predava Maria Ana Kolman, prijave na pijar@pijar.si.

NOVEMBER

Petek, 12. 11. 2021 ☀ grad Dvor, ob 19. uri

gRajski pogovori Ivke Sodnik: Maria Ana Kolman – knjiga Altajske zgodbe

Vstopnine ni.

Obvezna predhodna prijava na ivka.sodnik@gmail.com

Sreda, 17. 11. 2021 ☀ grad Dvor, ob 18. uri

Predavanje Fitoterapija kot podpora onkološkim bolnikom pred, med in po klasičnem zdravljenju

Vstopnine ni.

Predava Maria Ana Kolman, prijave na pijar@pijar.si.

DECEMBER

Petek, 10. 12. 2021 ☀ grad Dvor, ob 19. uri

gRajski pogovori Ivke Sodnik: Marija in Andrej Štremfelj – knjiga Objem na vrhu sveta

Vstopnine ni.

Obvezna predhodna prijava na ivka.sodnik@gmail.com

Sreda, 15. 12. 2021 ☀ grad Dvor, ob 18. uri

Predavanje Pozabljena znanja naše ljudske medicine

Vstopnine ni.

Predava Maria Ana Kolman, prijave na pijar@pijar.si.

Po trenutnih navodilih je za obisk vseh dogodkov treba izpolnjevati enega od pogojev PCT ter na prizorišče vstopati z zaščitno masko.

Kralj rokenrola v Preddvoru

V idiličnem parku preddvorskega gradu Dvor so ob 44. obletnici slovesa kralja rokenrola Elvisa Presleyja pripravili koncert zasedbe Sam's Fever. To je bil eden izmed konceptualnih dogodkov, ki jih grad gosti od svojega odprtja naprej. Sam's Fever so kot odlični interpreti Elvisovih uspešnic prepričali tudi občinstvo ter žirijo v nemškem Bad Nauheimu blizu Frankfurta in si prislužili naslov najboljših interpretov Elvisove glasbe v Evropi. Tokrat so na pravem poletnem koncertu z zimzelenimi skladbami, kot sta Love me tender ter Suspicious minds, navdušili tudi občinstvo v Preddvoru, ki se že veseli naslednjih podobnih dogodkov.

www.visitpreddvor.si

PREDDVOR

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE, Z.O.O.
Slovenska cesta 2, 4207 Cerklje
Tel.: 04/252 90 10
info@kzcerklje.si, <http://www.kzcerklje.si>
CERKLJE, Slovenska cesta 2, tel.: 04/252 90 20

Spremljajte naše aktivnosti tudi na naši Facebook strani

KC CERKLJE, Slovenska cesta 2, tel.: 04/29 26 750
VOKLO, Voklo 98, tel.: 04/251 91 41
MORAVČE, Vegova ulica 7, tel.: 01/834 56 84
ŠENČUR, Kranjska cesta 2, tel.: 04/251 91 40
KOMENDA, Zadruga cesta 2, tel.: 01/834 56 80
BLAGOVICA, Blagovica 10, tel.: 041/370 437

VSE ZA VAŠ VRT

RASTLINE ZA LEPO JESEN
JESENSKE RESE (CALLUNE), CIKLAME, KRIZNATEME, ASTRE ...

VABLJENI V NAŠO CVETLIČARNO
LONČNICE, REZANO CVETJE, ŠOPKI, ARANŽIRANJE DARIL ...

DOMAČE DOBROTE

- SIR, SKUTE, JOGURTI ...
- SUHE MESNINE
- SVEŽI KRUH, TESTENINE, ŠTRUKLJI
- DOMAČI PIŠKOTI, PECIVO, ČOKOLADA

VSE ZA POLJE, HLEV, PAŠO, GOZD, GRADNJO, DELAVNICO

Nova, razširjena ponudba kmetijskega in gradbenega programa.

Prisrčno vabljeni v našo novo trgovino KC Cerklje!

OZIMNA ŽITA
V PONUDBI VEČ SORT OZIMNIH ŽIT PO UGODNIH CENAH!

V knjigi so predstavljeni različni načini rej. Uvodna poglavja so osredotočena na izbiro ustrezne pasme oz. križanca ter ureditev in opremo hlevov za rejo posameznih vrst perutnine, osrednji del pa je namenjen opisu tehnologij rej od valjenja, preko vzreje, reje za nesnost ter pitanja za meso do kakovosti mesa in jajc. Veliko pozornosti so avtorji namenili tudi prehrani.

15,50
EUR

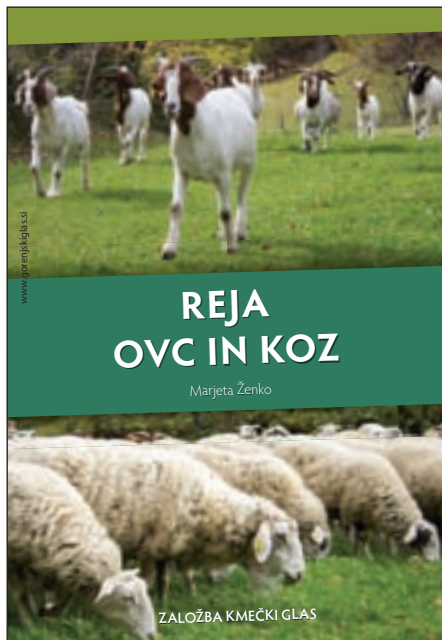
* poštšina

256 strani, brošura, 17 x 23,5 cm

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštšina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

V priročniku je strnjeno in praktično opisana reja ovc in koz pri nas. Poglavja v knjigi: zakaj reja drobnice, osnovne fiziološke značilnosti ovc in koz, obnašanje ovc in koz, izbira pasme ovc, nakup in obnova plemenske črede, ureditev pašnika, pridelava krme, posebnosti v prehrani drobnice, prehrana mesnih in mlečnih ovc in koz, opravlila pri ovcah in kozah, ...

REJA OVC IN KOZ
Marjeta Ženko

14
EUR

* poštšina

136 strani, mere: 17 x 23, 5 cm, brošura

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštšina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

*Vse za
urejanje
grobov*

SLOGINA
Cvetličarna

V ponudbi:
nagrobni aranžmaji iz
suhlega in svežega cvetja,
cvetlični nasadki,
rezano cvetje, sveče,...

POLONCA

kovenske
n sonca

100%
SLOVENSKO

VEGAN

SLOGINA
Špajza

PO DOMAČE
IZDELKE V
SLOGINO
ŠPAJZO!

STISKALNICE
ZA SADJE

SUPER
CENE

PUHALNIKI

Villager

KVC SLOGA Kranj, Šuceva 27, tel.: 04 20 14 960,
KTC SLOGA Šenčur, Kranjska cesta 35, tel.: 04 25 19 772
www.sloga.si

V SLOGI SE VSE DOBI!

SLOGA

izpolnjenost proizvodov

*Privarčuj
z izbiro
pravega
ponudnika.*

**Prodaja
in dostava:**

🔥 **EKSTRA LAHKO
KURILNO OLJE**

🔥 **PLINSKO OLJE**

080 23 88

PETRO
PLUS

www.petroplus.si
info@petroplus.si